

Årsredovisning 2023

Färgelanda kommun

Dnr KS 2024/4

KF 2024-04-24 § 30

2023

Innehållsförteckning

Färgelanda kommun	4
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	5
Kommunchefen har ordet	6
Förvaltningsberättelse	7
<i>Översikt över verksamhetens utveckling</i>	7
<i>Den kommunala koncernen</i>	9
<i>Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning</i>	11
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	13
<i>Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten</i>	14
<i>God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning</i>	16
<i>Balanskravsresultat</i>	22
<i>Väsentliga personalförhållanden</i>	23
<i>Förväntad utveckling</i>	27
Resultaträkning	29
Balansräkning	30
Kassaflödesanalys	31
Notförteckning	33
Drift- och Investeringsredovisning	38
Kommunfullmäktige	40
<i>Verksamhetsbeskrivning</i>	40
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	40
<i>Resultaträkning</i>	40
<i>Utfall per verksamhetsområde</i>	40
<i>Analys av utfall per verksamhetsområde</i>	41
Kommunstyrelse och stab	42
<i>Verksamhetsbeskrivning</i>	42
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	42
<i>Resultaträkning</i>	44
<i>Utfall per verksamhetsområde</i>	44
<i>Analys av utfall per verksamhetsområde</i>	44
<i>Investeringsredovisning</i>	45
<i>Förväntad utveckling</i>	45
<i>Slutsats</i>	45
Sektor samhällsutveckling	46
<i>Verksamhetsbeskrivning</i>	46
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	47
<i>Resultaträkning</i>	49
<i>Utfall per verksamhetsområde</i>	49
<i>Analys av utfall per verksamhetsområde</i>	49
<i>Volym/nyckeltal som sektorn vill rikta uppmärksamhet på</i>	50
<i>Investeringsredovisning</i>	50
<i>Förväntad utveckling</i>	51
Socialnämnden	52
<i>Verksamhetsbeskrivning</i>	52
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	52
<i>Resultaträkning</i>	52
<i>Utfall per verksamhetsområde</i>	52

<i>Analys av utfall per verksamhetsområde</i>	53
<i>Volym- och nyckeltal</i>	54
<i>Investeringsredovisning</i>	54
<i>Förväntad utveckling</i>	55
<i>Slutsats</i>	55
Utbildningsnämnden	56
<i>Verksamhetsbeskrivning</i>	56
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	56
<i>Resultaträkning</i>	57
<i>Utfall per verksamhetsområde</i>	57
<i>Analys av utfall per verksamhetsområde</i>	57
<i>Volym- och nyckeltal</i>	59
<i>Volym/nyckeltal som sektorn vill rikta uppmärksamhet på</i>	59
<i>Investeringsredovisning</i>	60
<i>Förväntad utveckling</i>	60
<i>Slutsats</i>	61
Valbohem AB	62
<i>Verksamhet Valbohem AB</i>	62
<i>Resultaträkning Valbohem AB</i>	62
<i>Balansräkning Valbohem AB</i>	62
Färgelanda Vatten AB	63
<i>Verksamhet Färgelanda Vatten AB</i>	63
<i>Resultaträkning Färgelanda Vatten AB</i>	63
<i>Balansräkning Färgelanda Vatten AB</i>	63
Redovisningsprinciper	64
Begreppsförklaringar.....	65

Färgelanda kommun

Färgelanda kommun ligger i landskapet Dalslands sydvästra del och tillhör Västra Götalands län. Kommunen är cirka 4 mil lång och nära 2 mil bred, med Lerdal längst i norr och Nättjebacka längst i söder

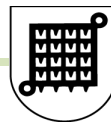
Med sitt natursköna läge är Färgelanda kommun en attraktiv plats att bo, leva och verka i. I kommunen bor det cirka 6 450 invånare som till största del är koncentrerade till de fyra tätorterna Ödeborg, Färgelanda, Stigen och Högsäter. Färgelanda som centralort utgör centrum för den kommunala servicen med förutom skolor och äldreomsorg även vårdcentral, bibliotek/kulturhus och kommunens samlade förvaltning.

Kommunen har en fantastisk tillgång till forn- och kulturhistoria och det finns gott om fornlämningar av alla slag. I Valbodalen hittar man Dalslands mest storslagna minnesmärken från järnåldern. Söder om Färgelanda samhälle finns Håvestens gravfält vid Ättehögsullen, vid Ödeborgs fornsal finns också ett gravfält och vid Brötegården finns hällristningar från bronsåldern. I kommunens norra delar, bl.a. i Råggård, Tångelanda och strax söder om Högsäter finns många fornlämningar i form av gravfält och hällkistor. Där finns även många sevärdheter såsom kyrkor, hembygdsgårdar, museum och andra historiska byggnader och platser. I Färgelanda är vi stolta över vår historia och vill att framtida generationer ska få njuta av denna fantastiska plats och arbetar därför aktivt med hållbarhetsfrågor och Agenda 2030.

Färgelanda kommun har ett strategiskt centralt geografiskt läge. Det är enkelt att ta sig till och från kommunen. Med närheten till väg 172 och E6 är det inte långt bort till storstäder som Göteborg och Oslo. Kollektiva direktförbindelser finns till Uddevalla som endast ligger tre mil bort. Närheten innebär bra möjligheter för arbetspendling, företag och handel.

En meningsfull fritid är viktig för en god hälsa och i Färgelanda kommun är det enkelt att ha ett aktivt fritidsliv då det finns många aktiva föreningar som tillsammans skapar ett rikt kultur- och fritidsliv. Många av fritidsaktiviteterna kretsar kring naturen eftersom kommunen erbjuder en rik mångfald av glittrande sjöar och orörd vildmark. I kommunen är även sportlivet starkt och man kan bland annat välja mellan badminton, judo, fotboll, ridning och handboll. Strax söder om Färgelanda samhälle hittar vi även en av Dalslands vackraste golfbanor som lockar besökare från hela Västsverige och i norr hittar vi en av Sveriges mest aktiva klubb för luftballonger.

Färgelanda kommun är den största arbetsgivaren i kommunen med ca 500 anställda och det företag som sysselsätter flest är IAC Group Sweden AB med ca 400 anställda. Näringslivet i kommunen präglas av ett stort antal småföretag framför allt inom branschen tillverkning och utvinning. Kommunen har även av tradition stark anknytning till de gröna näringarna jord- och skogsbruk, vilket har en stor betydelse för kommunen. I och med vår rika kulturbygd och närhet till orörd vildmark med skog och sjöar spelar också turist- och besöksnäringen en allt större roll för kommunen.

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

År 2023 har präglats av en rad utmaningar vad gäller det ekonomiska läget, framför allt avseende budgetarbetet för perioden 2024–2026. Däremot blev år 2023 inte så illa som vi befarat utan blir totalt ett överskott som överstiger budgeterat resultat. Bekymret är att fortfarande gör vissa av våra verksamheter betydande underskott.

Under 2023 har ett stort arbete påbörjats vad det gäller strukturella förändringar både gällande fastighetsbeståndet och befolkningsutvecklingen som ser ut att minska i hög omfattning. Framför allt vad det gäller de yngre åldrarna som gör att vi har alldeles för många skolor i förhållande till antalet barn. Dessutom är många av våra fastigheter i ett väldigt dåligt skick.

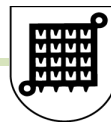
Vi har också under 2023 gått med i den så kallade prislappsmodellen anordnad av SKR. Modellen bygger på att vi får en prislapp på våra verksamheter i jämförelse med jämförbara kommuner, vilket borde vara till god hjälp i budgetarbetet 2025 och framåt.

Trots det kärva läget vi står inför finns det ändå framtidstro på att vi skall klara oss igenom detta genom att fatta viktiga men inte roliga beslut som får vår kostnadsmassa att minska.

Jag vill också passa på att rikta ett stort tack till vår duktiga och oerhört lojala personal som gör ett jättefint arbete.

Ulla Börjesson

Kommunstyrelsens ordförande

Kommunchefen har ordet

2023 har varit en tid av stora utmaningar för vår kommun. Trots de pågående globala händelserna har vi dock fortsatt arbeta för att skapa en hållbar och trygg framtid för våra medborgare. Detta gör vi genom våra hängivna, flexibla, drivna och lösningsorienterade medarbetare som hittat oprövade banor och oförtrutet fortsatt leverera kommunal service till våra invånare.

Kommunens finansiella situation är synnerligen ansträngd, och det krävs kraftfulla åtgärder för att på lång sikt uppnå en balanserad ekonomi och verksamhet. Innovativa lösningar, modiga beslut och flexibilitet är nödvändiga och helt avgörande för att kommunen fortsatt ska kunna fullgöra vårt viktiga uppdrag gentemot samhället.

Slutligen vill jag rikta ett stort tack till alla våra fantastiska medarbetare för det fenomenala arbete ni utför och ert engagemang. Det är era insatser som påverkar de människor vi är här för. TACK!

Katrin Siverby

Kommundirektör

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Tabellen nedan visar kommunens utveckling 2018–2022.					
	2023	2022	2 021	2 020	2019
Antal invånare (folkmängd)	6 434	6 512	6 576	6 658	6 637
Kommunal skattesats (%)	22,91	22,91	22,26	22,26	22,26
Verksamhetens intäkter (mnkr)	81,0	72,4	79,6	70,9	82,5
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	490,9	462,5	430,4	415,6	399,8
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-543,9	-492,3	-495,2	-485,2	-486,5
Årets resultat (mnkr)	16,4	30,7	3,3	-10,6	-31,5
Soliditet (%)	33,9	31,7	26,7	22,4	27,8
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser (%)	7	3	-7	-11	-7
Investeringar (netto mnkr)	10	11	7,5	3,7	18,7
Självfinansieringsgrad (ggr)	4,7	3,8	2,1	-3,8	0,2
Långfristig låneskuld (mnkr)	44	47	51	55	39
Antal anställda	495	487	511	509	517

Antal invånare

Under perioden 2016–2020 var befolkningsutvecklingen svagt positiv. Denna trend bröts 2021. Antalet invånare i Färgelanda kommun minskade med 82 personer under 2021, med 64 personer 2022 och med ytterligare 78 invånare 2023. 2023 års minskning beror till hälften av negativt flyttnetto och till hälften av negativt födelsenetto. Ny befolkningsprognos har framtagits under 2023. Denna visar att från 2022 fram till prognosperiodens slut 2032 förväntas folkmängden att minska med 345 personer. Denna prognos är oroväckande då befolkningsutveckling och struktur utgör den över tid viktigaste påverkansfaktorn för kommunens ekonomi och verksamhet.

Skattesats

Från och med 2022 höjdes skatten med 65 öre, skattesatsen uppgår således till 22,91 procent.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter, som nu till drygt 40 procent utgörs av riktade statsbidrag, är nu näst intill uppe i det belopp som redovisades för 2019. Behöver då beaktas att allmänna pris- och kostnadsläget varit något helt annat, speciellt de senaste åren då inflationen varit hög.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Under 2020 erhöll kommunen extra tillskott från staten med 12 mnkr. Skatteavräkningen 9,8 mnkr samt generella statsbidrag under 2022 3,6 mnkr, tillsammans 13,4 mnkr, motsvarade drygt 40

procent av totala förändringen av skatteintäkter och generella statsbidrag mellan 2021 och 2022. Förändringen av skatteintäkter och bidrag mellan åren 2022 och 2023 består till ungefär hälften av skatteavräkningen 6,9 mnkr och generella statsbidrag 8 mnkr.

Verksamhetens kostnader

I 2021 års kostnader ingår jämförelsestörande post på ca 7 mnkr som är att härröra till den IT-krasch som kommunen drabbades av i december 2019. Verksamhetens kostnader har ökat med cirka 57 mnkr under femårsperioden, vilket motsvarar en ökning med nästan 12 procent.

Årets resultat

Efter 2016 och 2017 med goda resultat har utvecklingen till och med 2020 varit negativ. För 2019 och 2020 innebar det dessutom stora negativa resultat.

2019 års resultat belastades med kostnader av engångskaraktär på ca 18 mnkr som till största del härrör från fastighetsförsäljningar samt att investeringsprojekt som avbrutits kostnadsförts. I resultatet ingick även intäkt av engångskaraktär på 1,8 mnkr avseende pensionsavsättning som återförts/upplösts genom att reducera kostnaden för pensionsutbetalningar. Exklusive dessa poster av engångskaraktär redovisades ett negativt resultat på ca 15 mnkr för 2019.

2020 redovisades ett negativt resultat på 10,6 mnkr, trots statens extra tillskott på 12 mnkr och att staten ersatt sjuklönekostnader med ca 3,7 mnkr. Dessutom har förändringen av pensionsskulden till NÄRF påverkat årets resultat positivt med 2,0 mnkr. Exklusive dessa jämförelsestörande poster redovisades ett negativt resultat på ca 28 mnkr för 2020.

2021 redovisades ett positivt resultat på 3,3 mnkr. Staten ersatte även då sjuklönekostnader med ca 2,8 mnkr. Dessutom belastades resultatet med ca 7 mnkr som avsåg differens som inte kunnat utredas och som härrör från den IT-krasch som kommunen drabbades av i december 2019. Exklusive dessa jämförelsestörande poster redovisades ett positivt resultat på 7,5 mnkr för 2021.

2022 redovisades ett positivt resultat på 30,7 mnkr. Även detta år ingick av staten ersatta sjuklönekostnader med ca 2,9 mnkr samt generella statsbidrag på 3,6 mnkr. Exklusive dessa jämförelsestörande poster redovisades ett positivt resultat på 24,2 mnkr för 2022. Skatteavräkningen för föregående och innevarande år (2021 och 2022), 9,8 mnkr, bidrog också till det goda resultatet.

2023 redovisas ett positivt resultat på 16,4 mnkr. Under 2023 har 8 mnkr i generella statsbidrag erhållits samt skatteavräkningen varit positiv med 6,9 mnkr. Dessa tillsammans utgör i princip det positiva resultatet.

Soliditet

Fram till och med delårsbokslut 2019 stärktes soliditeten, om än med små steg. Därefter följde en negativ trend till stor del beroende på stora negativa resultat och ökad nyupplåning. Under 2021 förbättrades soliditeten med drygt fyra procentenheter, till största delar på grund av positivt resultat och en krympande balansräkning. Hyresavtal gällande Solgården omförhandlades, vilket innebar en minskad balansomslutning på ca 40 mnkr. Soliditeten stärktes med fem procentenheter under 2022 och med ytterligare drygt två procentenheter under 2023. Detta till övervägande del med anledning av de förhållandevis stora positiva resultaten.

Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser

Pensionsskulden består dels av pensioner intjänade före 1998 som redovisas som ansvarsförbindelser och pensioner intjänade från 1998 som redovisas som skuld i balansräkningen. Efter negativ utveckling från 2018 till 2020 var soliditeten 2021 tillbaka på 2019 års nivå. Pensionsförpliktelserna minskade med ca 8 mnkr under 2021, vilket var en del av förändringen. Vid årsbokslut 2022 visades för första gången en marginellt positiv soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser. Denna har under 2023 ökat och uppgår till sju procent vid årets slut. Överskotts-fonder hos Skandia har under 2022 och 2023 använts för att lösa in intjänade pensionsrätter 1997-12-31. Den inlösta skulden var ca 8,5 miljoner kronor, exklusive löneskatt, 2022 och ca 1,6 miljoner kronor 2023. Kommunen tar med denna inlösen bort de allra äldsta i

beståndet. Inlösen av pensionsrätter tillsammans med goda resultat är största anledningen till en svagt positiv soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser.

Investeringar

Investeringarna har fluktuerat mellan åren men generellt har dessa under många år uppgått till mycket låga nivåer. Den hårt ansträngda ekonomiska situationen, med köpstopp och mycket ansträngd likviditet, samt vakanser hade stor påverkan på investeringarna 2020. Det fortsatt ansträngda ekonomiska läget och avsaknad av målbild kring hur fastighetsbeståndet ska se ut framöver har haft stor påverkan på 2021-, såväl som 2022- och 2023 års investeringsnivåer.

Självfinansieringsgrad

Självfinansieringsgraden visar hur kassaflödet från den löpande verksamheten har kunnat medverka till finansiering av nettoinvesteringarna. Dålig budgetföljsamhet, brister i ekonomistyrningen samt avsaknad av målbild och beslut kring fastighetsbeståndet bidrar till dessa fluktuationer.

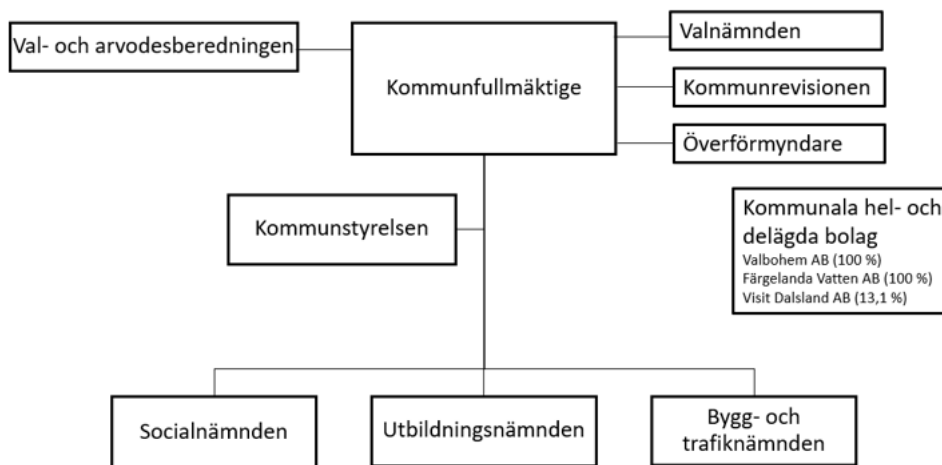
Långfristig låneskuld

Under första kvartalet 2020 krävdes en nyupplåning på 20 mnkr för att klara den akuta likviditetssituationen.

Antal anställda

En minskning med ca 20 anställda under femårsperioden.

Den kommunala koncernen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutade organ och består av 31 ledamöter som är valda av folket i allmänna val. Mandatfördelningen i kommunfullmäktige 2022-2026 är:

- Sverigedemokraterna 11 mandat
- Socialdemokraterna 8 mandat
- Centerpartiet 6 mandat
- Moderaterna 3 mandat
- Liberalerna 2 mandat
- Kristdemokraterna 1 mandat

Kommunfullmäktige ansvarar för bland annat de övergripande strategiska frågorna såsom; mål och riktlinjer, budget, skattesats, taxor och avgifter, fysisk planering, grunder för ersättning till partierna och de förtroendevalda, den politiska organisationen, ansvarsfrihet för förtroendevalda.

Revisionen, som består av fem förtroendevalda ledamöter, är kommunfullmäktiges organ för objektiv och förutsättningslös granskning och kontroll av hela den kommunala organisationen. Granskningen ska genomföras i en sådan omfattning att revisorerna varje år kan lämna ett underlag för kommunfullmäktiges ställningstagande i frågan om ansvarsfrihet kan lämnas för kommunstyrelsen och nämnderna.

Kommunstyrelsen består av 11 ledamöter och är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den ska leda och samordna planeringen av kommunens ekonomi och verksamhet. Kommunstyrelsen ska också leda kommunens övergripande verksamhet enligt fullmäktiges riktlinjer och övriga styrdokument. Den ska bereda ärenden till fullmäktige. Kommunstyrelsen är även ansvarig för samhällsbyggnadsfrågorna i vid bemärkelse inklusive kommunens fastighetsinnehav.

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga kommunala organs verksamhet, över de kommunala bolagen, samt över de kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Bygg- och trafiknämnden består av 5 ledamöter och ansvarar för delar av kommunens uppgifter enligt Plan- och bygglagen med särskild inriktning på myndighetsutövning mot enskild. Nämnden handlägger också ärenden med stöd av Trafiklagstiftningen (lokala trafikföreskrifter mm). Nämnden fullgör i övrigt de uppgifter som kommunfullmäktige uppdrar åt den.

Socialnämnden består av 7 ledamöter och ansvarar för kommunens uppgifter enligt Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med flera lagar inom det sociala området. Nämnden fullgör i övrigt de uppgifter som kommunfullmäktige uppdrar åt den.

Socialnämnden har ett utskott med tre ledamöter och tre ersättare som hanterar myndighetsutövning mot enskild utifrån ovanstående nämnda lagstiftning inom området.

Utbildningsnämnden består av 7 ledamöter och ansvarar för den verksamhet som regleras i Skollagen, med undantag för själva driften av verksamheterna och är huvudman för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning och fritidshem. Nämnden fullgör i övrigt de uppgifter som kommunfullmäktige uppdrar åt den.

Överförmyndare; om någon på grund av sjukdom, psykiska störningar, försvagat hälsotillstånd eller liknande, behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sin ekonomi, kan domstolen förordna en god man eller förvaltare. Tillsynen över gode män och förvaltare sköts av en överförmyndare. Sedan 2010 finns avtal med Uddevalla kommun avseende handläggarsöd till överförmyndaren.

Partistöd; kommuner och landsting får ge ekonomiskt bidrag till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd). Det finns ingen skyldighet att lämna partistöd men detta sker oftast alla kommuner, landsting och regioner gör det. Storleken på stödet varierar dock mellan kommunerna.

Valnämnd; Valnämnden består av 6 ledamöter. Valnämnden ansvarar för genomförandet av val i kommunen och med val avses val till riksdag, landsting och kommunfullmäktige. Vidare ansvarar valnämnden för folkomröstningar, och val till EU-parlamentet. Arbetet sker i nära samarbete med Länsstyrelsen som har det yttersta ansvaret för val.

I kommunkoncernen ingår kommunens helägda aktiebolag, Valbohem AB och Färgelanda Vatten AB.

Valbohem AB har till uppgift att förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta fastigheter och inom ramen för den kommunala kompetensen främja bostadsförsörjningen inom kommunen.

Färgelanda Vatten AB är huvudman för den allmänna vattenförsörjningen och

avloppshanteringen i kommunen, vilket omfattar att producera och distribuera vatten av god kvalitet samt rena avloppsvatten och därmed förenliga verksamheter. Bolaget äger samtliga VA anläggningar i Färgelanda kommun. Färgelanda Vatten AB har inga anställda utan den dagliga driften och annan förenlig verksamhet sköts av det gemensamma bolaget, Västvatten AB, som svarar för driften av VA-anläggningarna i Färgelanda, Munkedal, Sotenäs och Uddevalla kommun. Färgelanda Vatten AB äger 7 % av det gemensamma bolaget Västvatten AB.

Kommunen har också **minoritetsintressen** i Dalslands miljö- och energiförbund (DMEF), Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF), Visit Dalsland AB samt Stiftelsen för Dalsland kanals framtida bestånd. Fyra av Dalslandskommunerna har en gemensam Miljönämnd inom kommunalförbundet (DMEF). Dessa verksamheter redovisas separat och ingår inte i kommunens årsredovisning.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

För Färgelanda kommun råder likartade **utmaningar** som för flera andra kommuner. De största är följande, vilka har ett starkt samband med varandra:

Finansiering av framtidens välfärd, såväl drift och investeringar som nödvändiga utvecklingsinsatser

Utmaningen är till övervägande del beroende av den nationella ekonomiska utvecklingen, men även av den lokala näringslivs- och befolkningsutvecklingen. Därutöver av kommunens förmåga att hålla nere kostnadsutvecklingen utan att stagnera i utveckling och attraktivitet.

Kompetensförsörjning i en allt hårdnande konkurrens

Utmaningen är direkt kopplad till kommunens attraktivitet, både som arbetsgivare och som plats att leva och bo på, men är även kopplad till finansiell styrka och befolkningsutveckling.

Att kunna leva upp till medborgarnas ökande förväntningar på offentlig service

Förväntningarna tenderar att öka över tiden i takt med välfärds- och teknikutvecklingen. Kloka och modiga beslut behöver fattas i utvecklingen av välfärden. Sambandet mellan välfärdens kvalitet och service, kompetensförsörjning och finansiering återspeglas i kommunens uppdrag. Balansen mellan dessa delar är en förutsättning för långsiktigt hållbar ekonomi och verksamhet.

Kommunens fastighetsbestånd

Under 2020 genomlyste extern part kommunens fastighetsbestånd. Sammantaget visade denna utredning stora brister i kommunens fastighetsbestånd och därmed ett stort eftersatt underhållsbehov. Kapacitetsutredningen visade även att kommunen har en överkapacitet på lokaler främst inom skolans område. Sammanfattningsvis visades att ett antal viktiga strategiska beslut skulle krävas inom snar framtid.

Fastighetsförvaltningen har därefter arbetat intensivt tillsammans med verksamheterna för genomförande av förstudier, de som framkom under arbetet med lokalförsörjningsplanen. Arbetet kring fastighetssituationen utifrån befolkningsprognos och behov, lokalernas kapacitet, tekniska status och ändamålsenlighet har fortsatt och intensifierats under 2023. Syftet är att komma fram till vägledande scenarier som kan underlätta investeringsbeslut gällande kommunens framtida fastighetsbestånd.

I oktober 2023 beslutade Kommunstyrelsen att de strategiska fastighetsfrågorna ska hanteras centralt av Kommunstyrelsen. KF ställde sig *inte* bakom. Lokalstrategigrupp har tillsatts bestående av kommundirektören, de tre sektorcheferna, fastighetsförvaltaren och ekonom. Gruppen började sitt arbete i november 2023.

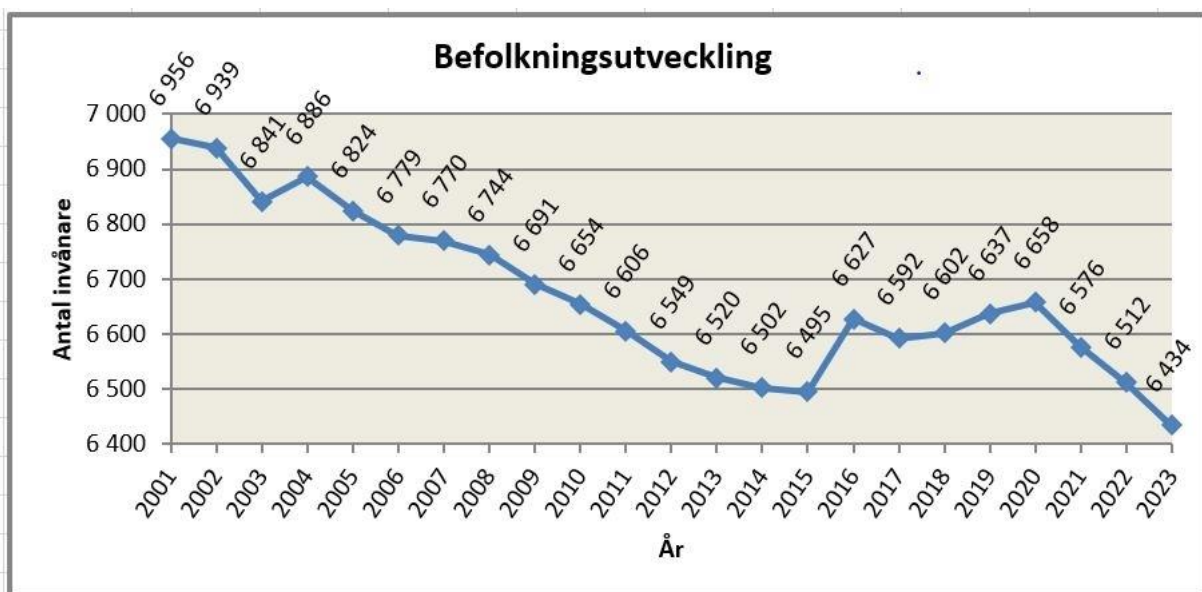

Befolkning

Befolkningsutveckling och struktur utgör över tid den viktigaste påverkansfaktorn för kommunens ekonomi och verksamhet.

Den sista december 2023 uppgick Sveriges befolkning till 10 551 707 personer, vilket är en ökning med 30 151 personer under året. Detta är den lägsta folkökningen i absoluta tal sedan 2001. Att folkökningen är lägre än tidigare beror på ett minskat barnafödande, ett lägre antal invandringar samt ett högre antal utvandringar (Källa: SCB). Befolkningen bestod vid årsskiftet av 49,7 procent kvinnor och 50,3 procent män.

Färgelandas befolkning uppgick den sista december till 6 434 invånare, varav 48,0 procent kvinnor och 52,0 procent män. Jämfört med 2022 innebär det en minskning med 78 invånare. Kommunens flyttnetto var negativt 2023. 39 fler personer flyttade ut från kommunen än till. Under 2023 föddes 45 barn, 22 färre än under år 2022. Antalet avlidna invånare uppgick till 85, 7 fler än under år 2022. Födelsenettot för Färgelanda kommun var således även det negativt med 40 personer 2023. Färgelandas befolkningsutveckling framgår av nedanstående diagram.

Den svenska ekonomin

SKR skriver i cirkulär 23:56 från december 2023 att trots svag omvärldskonjunktur 2023 har svensk industri och export utvecklats hyfsat starkt, till skillnad från den inhemska efterfrågan i Sverige. Dessvärre tycks inte någon snar vändning stunda utomlands. Världshandeln har sjunkit en tid och ledande indikatorer pekar på en fortsatt svag tillväxt för global industri och handel. Den inflations- och räntedrivna konjunkturedgången syns alltmer i tjänstesektorn och på arbetsmarknaden i flertalet ekonomier, som hittills har visat sig motståndskraftiga. Detta tynger nu BNP-tillväxten. USA avviker hittills tydligt bland utvecklade länder, med en relativt hög tillväxt 2023. Även där väntas de senaste årens uppgång för inflation och räntor slutligen ge ett mer tydligt avtryck i ekonomin. 2024 förväntas konjunkturen också dämpas i USA.

Fallet i inflationen beräknas fortsätta under 2024, såväl i USA som i Europa (och Sverige), vilket i sig ger en viss lättnad. Men att centralbankerna, inklusive Riksbanken, 2024 förväntas sänka sina styrräntor blir en viktigare stimulans. Redan nu syns betydande nedgångar för långräntorna.

BNP minskar 2023 och ökar därefter svagt 2024, det är främst en svag inhemska efterfrågan som håller tillbaka konjunkturen på kort sikt. Med en viss fördröjning påverkar det arbetslösheten negativt.

I Sverige ser vi en svag BNP-tillväxt som tar fart igen först under hösten 2024 och då gradvis. Arbetsmarknaden påverkas med viss eftersläpning. Sysselsättningsgraden har minskat under ett antal månader. SKR räknar med en fortsatt försvagning 2024, där en svag utveckling för arbetade

timmar bromsar lönesumman. Därigenom dämpas såväl hushållens konsumtionsefterfrågan som det kommunala skatteunderlaget. I Sverige och omvärlden antas en konjunkturuppgång under 2025.

Staten styr med riktade statsbidrag

På det nationella planet håller trenden med detaljstyrning i sig. Kortsiktiga statliga insatser genom styrning med bidrag på en mängd områden gör det svårare att få en förutsägbarhet och långsiktighet i planeringen.

Finansiella risker

Kommunens räntebärande skulder uppgick till ca 47 mnkr (51 mnkr) per den sista december 2023. Upplåningen löper både med rörlig och bunden ränta. Enligt finanspolicyn får inte mer än 20 procent av låneskulden förfalla varje enskilt kalenderår. Omsättning av lån har inneburit väsentligt högre räntor. Rådande ränteläge är kännbart även för kommunen genom avsevärt högre räntekostnader.

Pensionsförpliktelse

Ur risksynpunkt är kommunens pensionsförpliktelser viktiga att beakta eftersom skulden ska finansieras under kommande år. Pensionsskulden består dels av pensioner intjänade före 1998 som redovisas som ansvarsförbindelse och pensioner intjänade från 1998 som redovisas som skuld i balansräkningen. Skandias prognos används. Beräkningarna bygger på den modell som anvisas i RIPS, dvs. SKR:s riktlinjer för beräkning av pensionsskuld, enligt RKR:s rekommendationer. Underlag för beräkningarna utgörs av data i Skandias register strax före beräkningstillfället. Förändringen mellan åren beror på avslutade och tillkommande anställningar.

Överskottsfonder hos Skandia har under de två senaste åren använts för att lösa in intjänade pensionsrätter 1997-12-31. Den inlösta skulden under år 2022 var ca 8,5 miljoner kronor, exklusive löneskatt, och under 2023 ca 1,6 miljoner kronor. Kommunen tar med denna inlösen bort de allra äldsta i beståndet. Förutom en stor riskreducering för kommunen där man tar ansvar för det historiska arvet i ansvarsförbindelsen, får man positiva resultat effekter under de närmaste 20 åren.

Tabellen visar kommunens pensionsåtaganden vid årsskiftet jämfört med föregående år.

Pensionsåtaganden (Tkr)	2023-12-31	2022-12-31
1) Total pensionsförpliktelse i balansräkningen		
a) Avsättning inkl. särskild löneskatt	7 051	6 931
b) Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	119 731	120 448
2) Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring		
3) Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse		
4) Summa pensionsförpliktelse (inkl. försäkring och stiftelse)	126 782	127 379

Förvaltade pensionsmedel

Placeringar avseende pensionsmedel finns inte.

Händelser av väsentlig betydelse

Ekonomisk situation

Kommunens bekymmersamma ekonomiska situation har satt en stor prägel under året. Färgelanda

har fortfarande ett mycket allvarligt ekonomiskt läge. Kommunen har visserligen vidtagit olika effektiviseringsåtgärder, men samtidigt har utmaningarna ökat. Samhällskrisen, med bland annat krig i Europa, har påverkat och påverkar fortfarande såväl privatpersoner och företag som den offentliga verksamheten. För kommunen har det inneburit ökade kostnader, hög inflation och kraftigt ökade pensions- och räntekostnader. Då kommunen inte har en ekonomi i balans sedan tidigare och således saknar buffertar, så har det ekonomiska läget blivit än tuffare.

I organisationen gäller noggrann vakansprövning av alla tjänster och att beslut kring rekrytering av chefs- samt sektors- och avdelningsövergripande funktioner hanteras av kommundirektören. Budgetuppföljning ska ske till närmast överordnad chef med redovisning av förslag på åtgärder utifrån uppdraget att ha en budget i balans. Utöver ovanstående gäller stor restriktivitet avseende inköp samt särskilda aktiviteter, insatser och projekt.

SKR Projekt - Prislappsmodellen

Den 31 maj 2023 (§ 92) beslutade kommunstyrelsen om Färgelanda kommuns deltagande i SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) projekt Prislappsmodellen. Målet är att genomföra en budgetprocess som utgår från en resursfördelningsmodell baserad på verksamheternas prislappar. Projektet påbörjades under augusti och fortskrider enligt plan.

Organisation

Ny utbildningschef har tillträtt under augusti 2023. Vidare har en större organisationsöversyn genomförts, som primärt påverkat Sektor Samhällsutveckling och Kansli- och IT-avdelningen. Syftet med översynen har varit att erhålla en organisation som bättre matchar behov som kvalitet, utveckling, verkställighet och arbetsmiljö.

Förändringsresan

I augusti 2020 fattade kommunstyrelsen beslut om en handlingsplan med anledning av förändringsarbete avseende styrnings- lednings- och arbetsmiljöfrågor. Handlingsplanen tillsammans med många andra åtgärder innebär en förändringsresa över längre tid för organisationen. Kultur- och strukturreisan påbörjades under 2021. Kommunen har fortsatt förändringsarbetet även under 2023, men arbetet har påverkats resursmässigt av stora förändringar i kommunens ledningsgrupp.

Samverkan

Samverkan kring socialchef med Dals-Eds kommun har både påbörjats och avslutats.

Efter att även Åmål visat intresse för samverkan i Dalsland har respektive kommunfullmäktige i de fem Dalslandskommunerna antagit "Avsiktsförklaring Dalslandssamverkan". Denna ersätter tidigare avsiktsförklaring avseende kommunal samverkan 4D. Samverkansarbetet fortskrider.

Gatersbyn 120 Fastighets AB

Kommunfullmäktige beslutade 2020-04-15, KF § 35 Dnr 2020/87, att Gatersbyn 120 Fastighets AB ska träda i frivillig likvidation och uppdrog till styrelsen och ägarombudet att vidta erforderliga åtgärder för att genomföra likvidationen. Processen har av olika anledningar blivit försenad, men 2023-05-25 avslutades likvidationen.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrning- och ledning

Kommunfullmäktige antog den 2016-06-22 § 86, dnr 2015-534, nu gällande Styr- och Ledningssystem för Färgelanda kommun.

Målstyrning

Kommunens vision är enligt MRP 2023–2025 **Färgelanda – En trygg kommun med tillväxt och livskraft.**

Kommunen leds av målstyrning. Det innebär att Kommunfullmäktige fastställer prioriterad inriktning och verksamhetsmål samt ger ekonomiska förutsättningar i form av ramar till nämnderna. De prioriterade inriktningarna bygger på kommunens vision och tanken att sträva efter demokrati, delaktighet och öppenhet samt ska vara vägledande för nämnderna i deras arbete.

Uppsiktsplikt och intern kontroll

Enligt Kommunallagen 6 kapitel 1 § ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana företag som avses i 10 kapitel 2–6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Enligt 6 kapitel 12 § får kommunstyrelsen från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att styrelsen skall kunna fullgöra sina uppgifter.

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i Kommunallagens 6 kapitel 6 §, "Nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt."

Kommunstyrelsen antog 22 maj 2019 (§ 88) nuvarande Riktlinjer för intern kontroll i Färgelanda kommun. Färgelanda kommun ska ha en god intern kontroll i sin verksamhet, vilket i sin tur genererar en god ekonomisk hushållning. Dessa riktlinjer syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, det vill säga de ska med en rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås;

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Rättvisande och tillförlitlig redovisning och information om verksamheten.
- Säkerställa att lagar, policys, reglementen etc. tillämpas.

Det primära syftet med intern kontroll är att säkerställa att de av fullmäktige fastställda målen uppfylls. Den interna kontrollen ska skydda kommunen mot förluster eller förstörelse av dess tillgångar, samt eliminera eller upptäcka allvarliga fel. Den interna kontrollen ska vara en naturlig del i verksamheten och den fungerar som ett skydd mot oberättigade misstankar för både förtroendevalda och tjänstemän.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för en god intern kontroll. Kommunstyrelsen ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen inom eget ansvarsområde för nästkommande år. Planen antas senast under december månad. Kommunstyrelsen kan också besluta om gemensamma kontrollpunkter för förvaltningen. Detta sker i samband med att kommunstyrelsen beslutar om sin egen kontrollplan. Uppföljning av innevarande års interna kontrollplan sker i samband med att kommunstyrelsen beslutar om plan för eget ansvarsområde för kommande år. Kommunstyrelsen ska i samband med årsredovisningen följa upp kommunens samlade interna kontrollplan för föregående år.

Nämnden ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen för nästkommande år. Planen antas senast under december månad. Beslutad intern kontrollplan översänds till kommunstyrelsen. Uppföljning av innevarande års interna kontrollplan sker i samband med att nämnden beslutar om plan för kommande år. Uppföljningen översänds till kommunstyrelsen för att ingå i en samlad uppföljning av kommunens totala interna kontroll som sker i samband med årsredovisningen.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kommuner har sedan 1990-talet enligt kommunallagen haft krav på sig att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning. I början av 2000-talet tillkom även balanskravet och under 2013 infördes en möjlighet till resultatutjämningsreserver. Samtliga dessa lagstiftningskrav ska årligen följas upp i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

I detta avsnitt görs en analys av kommunens mål för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige fastställt. I kommande avsnitt görs en balanskravsutredning och redovisning av resultatutjämningsreserven (RUR).

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen ha fastställda riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Kommunen ska även fastställa finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Kommunen ska också besluta om man vill använda sig av en resultatutjämningsreserv.

Av Mål- och resursplan 2023–2025, antagen av kommunfullmäktige 2022-12-19 § 149 framgår att enligt kommunallagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Miniminivån i lagkravet är det så kallade balanskravet, vilket innebär att kostnaderna inte får överstiga intäkterna. För att leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning krävs ett positivt resultat, för att också bidra till finansiering av investeringar och framtida pensionsåtaganden. I god ekonomisk hushållning inryms också att varje generation ska bära kostnaderna för den service den konsumerar samt att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. För Färgelanda kommun innebär god ekonomisk hushållning att kommunen uppfyller 100% av de finansiella målen samt minst 75% av verksamhetsmålen som är antagna av kommunfullmäktige.

Finansiella mål

För planperioden 2023–2025 har två finansiella mål fastställts av Kommunfullmäktige:

- För att klara balanskravet samt uppnå en långsiktigt sund ekonomi ska resultatet uppgå till 2,0 - 4,0 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag.
- För att ha en tillräcklig stabilitet och förmåga att motstå förluster är målsättningen att soliditeten årligen ska öka och på sikt uppgå till minst 35 procent.

Färgelanda kommun behöver på sikt ha en resultatnivå på 5,0 - 6,0 procent utifrån bland annat det stora investeringsbehov som finns.

I Mål- och resursplan 2023–2025 (KF 2022-12-19 § 149) har revideringar gjorts utifrån nya prognoser gällande; skatteintäkter och generella bidrag, index, pensions- och räntekostnader. Detta resulterade i negativa resultat för planperioden. 2023 års negativa resultat bedömdes kunna täckas av resultatutjämningsreserv. För att kunna uppnå en relevant resultatnivå för 2024 och 2025 krävs kraftfulla politiska beslut.

Årets finansiella mål	Utfall 2023	Budget 2023
Resultat, %	3,3	-1,75
Resultat, mnkr	16,4	-8,2
Soliditet, %	33,9	35

Kommunen som helhet redovisar ett positivt resultat på 16,4 mnkr för 2023. Årets resultat uppgår till 3,3 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag. Ett resultatmål på -1,75 procent budgeterades för året. Såväl resultatmålet för året som planperiodens resultatmål är således uppfyllt.

Vid årsskiftet uppgick soliditeten till 33,9 procent och har förbättrats med 2,2 procentenheter under 2023, till övervägande del beroende på det positiva resultatet. Även soliditetsmålet är således uppfyllt för året.

Målen utgår från balanskravet och viljan att uppnå en långsiktigt sund ekonomi, samt att ha en tillräcklig stabilitet och förmåga att motstå förluster. Soliditeten behöver fortsätta utvecklas positivt, så att inte den långsiktiga betalningsförmågan urholkas.

Likviditetssituationen påverkas av resultatutvecklingen. Om kostnaderna är högre än intäkterna tar pengarna slut. Det som konsumeras idag, får kommande generationer betala. Den kortsiktiga betalningsförmågan är ett villkor för fortlevnad. Ett positivt resultat krävs också för att kunna finansiera investeringar och för att klara pensionsåtaganden.

Den ekonomiska situationen är fortsatt mycket allvarlig och bekymmersam för Färgelanda kommun, trots förhållandevis starka resultat 2022 och 2023. Det är generella statsbidrag samt positiv skatteavräkning som gör årets resultat möjligt. Verksamheterna prognostiserar fortfarande stora underskott.

Under ett flertal år har på olika sätt påvisats att den ekonomiska situationen kräver beslut och åtgärder för att nå en långsiktigt sund ekonomi. Kommunen står fortsatt inför mycket stora utmaningar. Utmaningarna kommer fortsätta om inte beslut fattas och åtgärder vidtas. Dessutom drabbas kommunen, precis som privatpersoner, företag och andra offentliga organisationer, av rådande samhällsekonomiska läge. Det innebär fortfarande bland annat hög inflation med stora kostnadsökningar och kraftigt höjda räntor, även om läget nu ser något ljusare ut. Inflationen tillsammans med nya pensionsavtal innebär också kraftigt ökade pensionskostnader för kommuner och regioner. Inte minst 2023 och 2024 påverkas Färgelandas ekonomi, såsom andra kommuner, av dessa faktorer. Demografin med en allt äldre befolkning och minskat antal barn är en verklighet och kräver sina beslut, såväl kortsiktiga som strategiska. Extra kännbara blir dessa faktorer då kommunen redan innan saknar en ekonomi i balans.

Verksamhetsmål/Måluppfyllelse

Uppföljning Mål – Årsredovisning 2023

Genomföra förändringsresan och bli en bättre arbetsgivare (destinerad nämnd: kommunstyrelsen)		
Verksamhetsmål	Mått	Uppföljning
1. Stärka medarbetarengagemanget (förbättrat HME-index)	1. Medarbetarenkät	Målet uppfyllt. Vid senaste mätningen 2021 var måttet 75, nu är det 76.
2. Minskad personalomsättning	2. Nyckeltal	Målet är uppfyllt. 2023 var det 15 %, medan det låg på 19 % år 2022
3. Minskad total sjukfrånvaro	3. Nyckeltal	Målet är uppfyllt. 2023 låg frånvaron på 9,1 %, medan den var 9,6 % 2022
Stärkta skolresultat i ändamålsenliga, trygga skolor (destinerad nämnd: utbildningsnämnden)		
Verksamhetsmål	Mått	Uppföljning
1. Öka elevernas måluppfyllelse	1. Nationella prov i årskurs 3, 6 och 9	Målet är inte uppfyllt (med undantag för svenska i årskurs 9). Målet för samtliga nationella prov är 90 %. År 3: Svenska 70%, Matematik 47% År 6: Svenska 70%, Matematik 77%, Engelska 85% År 9: Svenska 90%, Matematik 82%, Engelska 78%

<p>2. Öka antalet behöriga elever till gymnasieskolans yrkesprogram</p>	<p>2. Antalet behöriga elever till yrkesprogram</p>	<p>Målet är inte uppnått. Andel behöriga 2023 var 72,3 %, medan det låg på 81,5 % år 2022.</p>
<p>3. Ökad motivation och lust att lära</p>	<p>3. Årlig enkät i åk 6–9</p>	<p>Enkäter har genomförts under våren.</p> <p>För årskurs 4-6 finns följande resultat (jämförelsesiffror från 2022 saknas):</p> <p>Skolarbete gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer</p> <p>Alltid 10 % Ofta 34 % Sällan 34 % Aldrig 22 %</p> <p style="background-color: yellow;">Målet delvis uppfyllt.</p> <p style="background-color: yellow;">För årskurs 7-9 finns följande resultat (2022 års siffror inom parentes.)</p> <p style="background-color: yellow;"><i>Jag trivs i skolan</i></p> <p style="background-color: yellow;">Stämmer helt och hållet 38 % (35%) Stämmer ganska bra 40,9 % (45%) Stämmer ganska dåligt 13,5% (13%) Stämmer inte alls 7,6% (7%)</p> <p style="background-color: yellow;"><i>Skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer</i></p> <p style="background-color: yellow;">Stämmer helt och hållet 3,5% (6%) Stämmer ganska bra 34,5 % (33%) Stämmer ganska dåligt 36,8% (40%) Stämmer inte alls 25,1% (21%)</p>
<p>4. Alla barn och elever ska uppleva en trygg skolmiljö</p>	<p>4. Årlig enkät i åk 6–9</p>	<p>Enkäter har genomförts under våren</p> <p>För årskurs 4-6 finns följande resultat (Jämförelsesiffror för 2022 saknas)</p> <p><i>Jag känner mig trygg i skolan</i></p> <p>Alltid 50 % Ofta 38% Sällan 11% Aldrig 0%</p>

		<p>Målet delvis uppfyllt.</p> <p>För årskurs 7-9 finns följande resultat (2022 års siffror inom parentes):</p> <p>Jag känner mig trygg i skolan Stämmer helt och hållet 42,7% (48%)</p> <p>Stämmer ganska bra 48 % (42%)</p> <p>Stämmer ganska dåligt 4,1% (4%)</p> <p>Stämmer inte alls 5,3 % (6%)</p>
Utvecklad omsorg med individen i fokus (destinerad nämnd: socialnämnden, kommunstyrelsen (punkt 3))		
Verksamhetsmål	Mått	Uppföljning
1. Graden av nöjdhet över brukarinflytande ska öka	1. Socialstyrelsens enkät	Målet är uppfyllt. Graden av nöjdhet över brukarinflytande inom hemtjänsten har ökat från 84 % (2022) till 88 % år 2023
2. Öka användandet av digitala verktyg och nya arbetsätt	2. Nyckeltal	Målet är uppfyllt. Nyckelfritt låssystem är helt infört i ordinärt boende för hemtjänsten och kommunal primärvård.
3. Antalet försörjningsbidragstagare med aktivitet/aktiv genomförandeplan inom 7 dagar ska öka	3. Nyckeltal/ärendegranskning	Jämförelsetal för 2022 saknas. År 2023 var det 14 personer med aktivitet/aktiv genomförandeplan inom 7 dagar
4. Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd över 3 år ska minska.	4. Nyckeltal/ärendegranskning	Startår för mätningen är 2024. Kommunen har ej haft ngt system för detta tidigare.
Byggnad & boende i hela kommunen (destinerad nämnd: kommunstyrelsen)		
Verksamhetsmål	Mått	Uppföljning
1. Öka antalet antagna detaljplaner	1. Nyckeltal.	Målet är inte uppfyllt, Samma antal antagna detaljplaner år 2023 och 2022.
2. Främja ökat bostadsbyggande	2. Antal beviljade bygglov.	Målet är uppfyllt. 43 bygglov beviljades jämfört med 38 året innan
3. Brukarnöjdheten inom myndighetsutövningen ska vara minst 75 %	3. Egen brukarenkät.	Målet är uppfyllt. 2023 är brukarnöjdheten 94 %, medan den var 86% år 2022.
4. Öka antalet sålda bostadstomter	4. Nyckeltal	Målet är inte uppfyllt. År 2023 såldes en tomt, jämfört med två tomter år 2022
Underlätta för företagen att växa (destinerad nämnd: kommunstyrelsen)		
Verksamhetsmål	Mått	Uppföljning
1. Antalet företag i kommunen ska öka	1. Nyckeltal	Målet är uppfyllt. År 2023 tillkom 38 företag, medan det tillkom 35 år 2022.
2. Öka antalet byggklara småindustritomter	2. Nyckeltal	Målet inte uppfyllt. Ingen förändring under året

3. Rankingen i Svenskt Näringsliv ska öka	3. SNI	Målet uppfyllt. Kommunen placerade sig på plats 117, jämfört med plats 259 år 2022 (Färgelanda kommun var "Årets förbättrare.")
Agenda 2030 (destinerad nämnd: alla)		
Verksamhetsmål	Mått	Uppföljning
1. Matsvinnet ska minska	1. Nyckeltal.	Målet är uppfyllt. Matsvinnet var 49 g/dag år 2023, jämfört med 50 g/dag år 2022.
2. Öka kunskapen i organisationen om Agenda 2030	2. Egen enkät	Någon mätning har inte genomförts
3. Andelen ekologiska och närproducerade livsmedel som köps in till kommunen ska öka inom givna ekonomiska ramar	3. Nyckeltal	Målet är inte uppfyllt. 2023 var det 15 % i kr, jämfört med 17 % året innan dock mer fokus på närodlad som ökar.
4. Energiförbrukningen i kommunens fastigheter ska minska*	4. Nyckeltal	Målet är inte uppfyllt, då ingen förändring har skett jämfört med år 2022.
5. Minska fossilberoende i fordonsflottan*	5. Nyckeltal	Målet uppfyllt. 23 av kommunens 34 bilar har bytts till gas/bensinbilar

*) Gäller även Valbohem AB

Sammanfattning god ekonomisk hushållning

Utifrån ovanstående redovisning kan konstateras att de två finansiella målen har uppnåtts. 11 av de 23 verksamhetsmålen har uppnåtts, 2 är delvis uppnådda, 7 är inte uppnådda och 3 har inte mätts av olika anledningar. Fullmäktige har beslutat att 100 % av de finansiella målen och minst 75 % av verksamhetsmålen ska vara uppfyllda för att god ekonomisk hushållning ska föreligga. Färgelanda kommun lever således inte upp till villkoren för god ekonomisk hushållning.

Finansiell analys

Årets resultat

Färgelanda kommun redovisar 2023 ett positivt resultat på 16,4 mnkr. Med ett budgeterat resultat för 2023 på -8,2 mnkr så blev årets resultat 24,7 mnkr bättre än budget. De största negativa budgetavvikelsena finns inom Kommunstyrelsens och Socialnämndens verksamhetsområden.

Under 2023 har 8 mnkr i generella statsbidrag erhållits samt skatteavräkningen varit positiv med 6,9 mnkr. Dessa tillsammans utgör i princip det positiva resultatet.

Driftsredovisningen

Driftsredovisningen visar verksamheternas resursförbrukning och avvikelser i förhållande till budget. I nämndernas redovisning ingår både externa kostnader och avskrivningar samt interna poster såsom interna debiteringar, personalkostnadspålägg och internränta. Av driftsredovisningen framgår att verksamheterna totalt i kommunen redovisar en negativ avvikelse jämfört med budget på 9,2 mnkr för helåret. De ökade pensionskostnaderna avseende NÄRF budgeterades på finansien, såsom kommunens pensionskostnader. Av verksamheternas underskott står NÄRF:s ökade pensionskostnader för ca 2,6 mnkr. Med hänsyn taget till detta, så visar verksamheterna ett underskott jämfört med budget på 6,6 mnkr.

Nämndernas avvikelser kommenteras under respektive nämnds avsnitt.

Finansverksamheten visar en positiv avvikelse jämfört med budget på 33,9 mnkr för helåret. Detta består till övervägande del av förbättrad skatteprognos med 12,5 mnkr jämfört med budgeterat, tillfälliga generella bidrag på 8 mnkr samt att pensioner, arbetsgivaravgifter och PO- pålägg tillsammans genererar ett överskott jämfört med budgeterat. Ränteintäkter från banken har också erhållits med nästan 2,4 mnkr, vilket inte budgeterats.

En viktig förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning är en god budgetföljsamhet i verksamheten. Budgetföljsamheten mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsättningar. Stora negativa budgetavvikelser innebär inte god ekonomisk hushållning.

Årets investeringar

Färgelanda kommuns investeringar uppgick till 11,1 mnkr under 2023. Kommunfullmäktige hade beslutat om en ram på 25 mnkr, med andra ord en budgetavvikelse på 13,9 mnkr. Investeringarna har fluktuerat mellan åren men generellt har dessa under många år uppgått till mycket låga nivåer. Den hårt ansträngda ekonomiska situationen, med köpstopp och mycket ansträngd likviditet, samt vakanser hade stor påverkan på investeringarna 2020. Det fortsatt ansträngda ekonomiska läget och avsaknad av målbild kring hur fastighetsbeståndet ska se ut framöver har haft stor påverkan på 2021-, såväl som 2022- och 2023 års investeringsnivåer. Små investeringar leder till ett eftersatt underhållsbehov, vilket inte är bra inför framtiden. Detta ser vi idag flera tydliga exempel på.

Finansnetto

Finansnettot är negativt med knappt 0,1 mnkr för året, finansiella kostnader är således obetydligt högre än finansiella intäkter. Det är en effekt av att räntor på både likviditet och låneskuld stigit. Ränteintäkter från banken uppgår till nästan 2,4 mnkr. Borgensavgifter från kommunens helägda dotterbolag uppgår till knappt 0,5 mnkr.

Genomsnittsräntan på kommunens lån var vid årsskiftet 3,16 procent. Vid föregående årsskifte var genomsnittsräntan på låneskulden 1,64 procent. Märks nu att räntenivåerna har stigit markant.

Låneskuld

Kommunen har följt den planerade amorteringen, vilket innebär att 3,5 mnkr amorterats. Totalt uppgår kommunens låneskuld vid årsskiftet till 47 mnkr.

Eget kapital

Förändringen av eget kapital utgörs av årets resultat 16,4 mnkr.

Borgensåtaganden

Kommunen har beviljat en borgensram för Valbohem AB på 200 mnkr. Valbohem AB har utnyttjat 186 mnkr av beviljad borgensram.

Färgelanda Vatten AB har utnyttjat 48,5 mnkr av beviljad borgensram på 70 mnkr.

Balanskravsresultat

Balanskravsresultat

Belopp i tkr	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
(=) Årets resultat enligt resultaträkningen	16 442	30 740	3 261	-10 603
(-) Samtliga realisationsvinster	-217			
(+) Realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet				
(+) Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
(-/+) Orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
(+/-) Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
(=) Årets resultat efter balanskravsjusteringar	16 225	30 740	3 261	-10 603
(-) Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-11 316	-26 115		
(+) Användning av medel från resultatutjämningsreserv				10 603
(=) Balanskravsresultat	4 909	4 625	3 261	0

Kommunfullmäktige antog **Riktlinjer för Resultatutjämningsreserv (RUR)** den 2013-12-11 §151, dnr 2013-569. Av dessa framgår:

Avsättning bör ske i sådan omfattning att kommunen tror sig kunna klara en normal konjunktur nedgång utan att detta påverkar verksamheten kortsiktigt. Avsättning till resultatutjämningsreserv sker årligen enligt den maximala nivå som stadgas i kommunallagen. Även om en planerad avsättning kan beslutas i budgeten så är det först när resultatet för året är klart som den slutliga avsättningen kan avgöras.

Disposition ska i princip endast ske då kommunens skatteintäkter får en svag utveckling till följd av en konjunktur nedgång. En konjunktur nedgång kan anses inträffa när det råder en allmän enighet om detta bland kommunernas företrädare. Överläggning med kommunens revisorer bör också ske inför beslut. Vid disposition bör även en bedömning göras av när konjunkturen återhämtar sig.

Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med bokslut för att täcka oplanerade underskott.

Kommunallagens balanskrav definieras som att intäkterna ska överstiga kostnaderna för varje år och gäller kommunen, inte koncernen. Balanskravsutredningen ovan visar att kommunen klarar balanskravet för 2023. Enligt kommunallagen ska ett negativt balanskravsresultat regleras under de närmast följande tre åren. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske.

Under 2013 beslutades om riktlinjer, som beskrivits ovan, för att ge möjlighet att reservera och disponera medel i en så kallad resultatutjämningsreserv (RUR). För åren 2010-2012 avsattes 14 575 tkr till resultatutjämningsreserven. Av de avsatta medlen har 10 603 tkr använts för att reglera det negativa resultatet för 2020, kvarvarande medel i resultatutjämningsreserven var därefter 3 972 tkr. I samband med bokslutet 2022 avsattes ytterligare 26 115 tkr. Resultatutjämningsreserven uppgick därefter till 30 087 tkr.

Då kommunen även i år har en positiv soliditet (inkl. pensionsförpliktelser) är belopp motsvarande den del av resultatet som överstiger en procent av skatter och bidrag möjlig att avsätta till RUR. Ovanstående balanskravsutredning visar att 11 316 tkr av 2023 års resultat föreslås avsättas till RUR. Förvaltningen har samrått med revisor och denne har inget att invända i frågan. Kommunfullmäktige fattar slutgiltigt beslut kring avsättning till RUR i samband med behandling av årsredovisningen. Efter denna avsättning skulle då den sammanlagda RUR:en uppgå till 41 403 tkr.

Enligt kommunallagen får medel från resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de

senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med SKR:s nuvarande prognos skulle det vara möjligt åren 2024 och 2026–2027. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat. (SKR Cirkulär 23:56)

Under 2023 har beslut tagits kring de förslag som presenterades i betänkandet En god kommunal hushållning (SOU 2021:75). Nuvarande regelverk för den ekonomiska förvaltningen kvarstår, med långsiktiga riktlinjer för god ekonomisk hushållning, finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten med betydelse för god hushållning.

Resultatutjämningsreserven (RUR) avvecklas men kan användas i enlighet med nuvarande regelverk, det vill säga för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, fram till år 2033. Sista året man kan reservera till RUR är i bokslut 2023. Sista året för att disponera medel är 2033.

Det införs från och med 2024 en möjlighet att reservera medel till en **resultatreserv (RER)** i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning. Första året man kan reservera till RER är i bokslut 2024. Tanken är att RER ska bidra till en ökad flexibilitet i användningen av sparade medel jämfört med idag.

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda och faktisk arbetad tid

Tabell 1 visar antalet årsarbetare som beräknas genom att fördela antalet arbetade timmar på normalt arbetade timmar per år och heltid (1980 timmar). I statistiken räknas både månads- och timanställda in.

2023 har antalet årsarbetare ökat marginellt i jämförelse mot 2022.

Tabell 1.

Antal årsarbetare					
	2023	2022	2021	2020	2019
Arbetad tid	770 728	767 076	779 805	763 531	783 144
Årsarbetare	389	387	394	386	396

Antalet anställda fördelat på sektor

Tabell 2 visar antalet anställda fördelat på sektor, kön samt tillsvidare- och visstidsanställda. Timanställda är exkluderade. Siffrorna visar ett genomsnitt fördelat på året.

Statistiken visar att antalet anställda har ökat sedan föregående år. Dock är det som tidigare nämnt ett genomsnitt av antalet anställda under året vilket kan medföra missvisande siffror i form av nyrekrytering vid avslut. Antalet årsarbetare i Tabell 1 ger då en mer korrekt bild av antalet arbetade timmar.

Tabell 2 visar på att Barn och utbildning har ökat sina tillsvidareanställda, men minskat totalt sett. Omsorg har ökat sina tillsvidareanställda och även totalt sett.

Samhällsutveckling har ökat sina tillsvidareanställda med några personer medans visstidsanställningar har minskat. Staben har minskat antal anställda sedan föregående år.

Tabell 2.

Antal anställda fördelat på sektor						
Sektor	Total 2023	Total 2022	Tillsvidare 2023	Tillsvidare 2022	Visstid 2023	Visstid 2022
Barn & Utbildning	187	193	166	164	21	29
Kvinnor	158	162	142	140	16	22
Män	29	31	24	24	5	7
Omsorg	209	192	191	177	18	15
Kvinnor	184	170	169	158	15	12
Män	25	22	22	19	3	3
Samhällsutveckling	70	72	60	56	10	16
Kvinnor	51	53	48	45	3	8
Män	19	19	12	11	7	8
Stab	29	30	28	27	2	3
Kvinnor	19	21	18	19	1	2
Män	10	9	10	8	1	1
Total	495	487	445	424	51	63

Antalet anställda per år

Tabell 3 innefattar samma beräkning av statistik som tabell 1 men fokuserar på en jämförelse över antalet anställda per år fördelat på kvinnor och män tillsvidare och visstid.

Ökningen beror till vis del på dubbla anställningar vid ersättningsrekrytering men också vissa organisationsförändringar och nytillsättningar.

Tabell 3.

Antal anställda per år				
	2023	2022	2021	2020
Tillsvidare	445	424	437	434
Kvinnor	377	362	373	376
Män	68	62	64	58
Visstid	49	63	74	75
Kvinnor	34	44	52	51
Män	15	19	22	24
Total	494	487	511	509
Kvinnor	411	406	425	427
Män	83	81	86	82

Personalomsättning

Statistiken som redovisas i tabell 4 är beräknad på externa avslut av tillsvidareanställda under respektive år. Detta fördelas på genomsnittligt antal tillsvidareanställda under samma period. Med avslut menas de som har sin sista anställningsdag under beräkningsperioden. Även om statistik finns som visar anställningar som avslutas efter beräkningsperioden räknas dessa inte med. Orsaken till det är att det annars kan bli missvisande siffror då det i efterhand kan tillkomma fler

avslut under kommande period

Personalomsättningen har minskat i alla sektorer förutom i staben.

Djupare analys finns i personalbokslutet.

Tabell 4.

Personalomsättning					
År	Stab	Barn & utbildning	Omsorg	Samhällsutveckling	Totalt
2023	21 %	10 %	16 %	8 %	15 %
2022	19 %	18 %	19 %	23 %	19 %
2021	18 %	12,1 %	10 %	3,4 %	10,3 %
2020	17,9 %	4,6 %	9,8 %	15,5 %	9 %

Jämför vi antalet anställda i tabell 5, som har valt att avsluta sin anställning på egen begäran ser vi att det från föregående år har sjunkit i alla sektorer förutom i stabsektorn.

Tabell 5.

Avslut på egen begäran			
	2023	2022	2021
Stab	4	2	4
Barn och utbildning	16	23	12
Omsorg	27	34	12
Samhällsbyggnad	3	5	1
Totalt	50	64	29

Sysselsättningsgrad

Statistiken i tabell 6 nedan är beräknad på ett genomsnitt under året och jämförs med tidigare år. Orsaken till att det beräknas på ett genomsnittligt antal är för att få en så rättvisande statistik som möjligt då antalet anställningar varierar under året.

Tabellerna visar antal anställda med respektive sysselsättningsgrad. Statistiken visar endast tillsvidare- och visstidsanställdas sysselsättningsgrad. Timanställningar är inte medräknade då det inte finns någon bestämd sysselsättningsgrad i dessa anställningar.

Andelen heltider har minskat sedan föregående år.

Tabell 6.

Sysselsättningsgrad					
	2023	2022	2021	2020	2019
Heltid	380	384	394	397	389
Kvinnor	307	314	323	327	312
Män	73	70	71	70	77
75–99%	88	67	74	74	85
Kvinnor	81	62	66	66	78
Män	6	5	8	8	7
<75%	33	36	43	42	43

Sysselsättningsgrad					
Kvinnor	28	31	37	36	38
Män	5	5	6	6	5
Andel (%) heltid av totalt antal anställda	77	79	77	77	75

Löner

Medellönen för tillsvidareanställd personal i kommunen var vid mättilfället, 31 december 2023, 35 018 kronor vilket är en ökning om 3,3 % i jämförelse mot medellönerna 2022 vid samma mättilfälle. Medellönen är totala heltidslönen dividerad med antalet anställningar.

Medianlönen har ökat 4,5 % sedan föregående år. Medianlönen är det mittersta värdet i ett lönespann sorterat från minsta till högsta värde. Medianlönen anger det värde där hälften i urvalsgruppen tjänar mer och hälften tjänar mindre än medianvärdet.

Medianvärdet ger i regel en mer rättvisande bild av löneläget då detta värde definitionsmässigt ligger exakt i mitten av lönespannet och påverkas därmed inte av extrema värden på hög eller låg nivå. Medellönen tenderar däremot att påverkas påtagligt av de högsta och lägsta lönerna. I synnerhet kan de allra högsta lönerna ha en stor effekt på genomsnittslönens nivå. Detta blir påtagligt i tabellen nedan där medellönen konsekvent ligger på en högre nivå än medianlönen.

Percentilerna redovisar andel medarbetare inom lönespannet som har lika eller lägre lön än det redovisade värdet. 10:e percentilen är den lön som är lika med eller lägre än det redovisade värdet för 10 procent av medarbetarna i gruppen. Den 90:e percentilen innebär att medarbetarna har en lön som är lika med eller lägre än 90:e percentilen.

I tabellen nedan redovisas medellön, medianlön och percentilvärdena för 2023 respektive 2022. K/M innebär att gruppen är heterogen och redovisar totala värdet. Statistiken redovisas på antal anställningar.

Tabell 7.

Löner						
År	Kön	Antal	10:e percentil	Median	Medel	90:e percentil
2023	K/M	453	26 800	32 670	35 018	45 920
	Kvinnor	387	26 800	32 105	34 736	45 825
	Män	66	26 056	35 500	36 668	46 000
2022	K/M	430	25 984	31 277	33 884	45 000
	Kvinnor	362	25 976	30 682	33 562	44 985
	Män	68	26 144	35 000	35 599	45 045

Sjukfrånvaro

Tabell 8 nedan visar sjukfrånvaron i Färgelanda kommun. Med detta menas antal sjukfrånvarotimmar fördelat på antal budgeterade timmar. Statistiken är framtagen för hela 2023 och jämförs med tidigare år. Timanställda är exkluderade i statistiken.

Sjuktalen mellan åldersgrupper och kön är inte jämförbara då det är en stor skillnad på antal anställda i de olika grupperna.

En alarmerande ökning av långtidsfrånvaron. Troliga faktorer som påverkar är försämrad

arbetsmiljö, mindre återhämtning och ökad arbetsbelastning.

En djupare analys kommer i personalbokslutet.

Tabell 8.

Sjuktal					
	2023	2022	2021	2020	2019
Total sjukfrånvaro	9,1 %	9,6 %	8,3 %	8 %	6,2 %
Sjukfrånvaro från dag 60	50,2 %	48,7 %	42,8 %	38,4 %	44,1 %
Sjukfrånvaro kvinnor	9,6 %	9,9 %	8,8 %	8,2 %	6,5 %
Sjukfrånvaro män	6,4 %	7,9 %	6 %	7,3 %	6,2 %
Sjukfrånvaro 29 år eller yngre	7,1 %	7,2 %	8,5 %	6,6 %	6,1 %
Sjukfrånvaro 30-49 år	8,5 %	10,0 %	8,4 %	7,7 %	5,8 %
Sjukfrånvaro 50 år eller äldre	10,1 %	9,8 %	8,2 %	8,9 %	6,6 %

Förväntad utveckling

Demografin

Den demografiska utmaningen beror, något förenklat, på att antalet personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbare än antalet invånare i yrkesför ålder. Samtidigt är det den arbetsföra befolkningen som ska svara för såväl finansiering som bemanning av välfärden. Främst är det äldreomsorgen som har ett starkt tryck med ökande behov, liksom även hälso- och sjukvården. Det hänger samman med att vi blir allt äldre och kan leva med fler och svårare sjukdomar. I grunden är det något bra, men det bidrar till betydande utmaningar för bemanning, lokalbehov och finansiering.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är direkt kopplad till kommunens attraktivitet, både som arbetsgivare och som plats att leva och bo på, men är även kopplad till finansiell styrka och befolkningsutveckling. En allt hårdnande konkurrens inom flera yrkeskategorier är en verklighet och det som ses framåt är att kompetensförsörjningen fortsätter att vara en utmaning.

Ekonomiska situationen

Utmaningarna kring ekonomin är både beroende av den internationella och nationella ekonomiska utvecklingen, men även av den lokala näringslivs- och befolkningsutvecklingen. Därutöver är de avhängiga kommunens förmåga att hålla nere kostnadsutvecklingen utan att stagnera i utveckling och attraktivitet.

Färgelanda kommun befinner sig fortfarande i ett mycket besvärligt ekonomiskt läge. Kommunen har visserligen vidtagit olika effektiviseringsåtgärder, men samtidigt har utmaningarna ökat. Samhällskrisen, med bland annat krig i Europa, har påverkat och påverkar fortfarande såväl privatpersoner och företag som den offentliga verksamheten. För kommunen har det inneburit ökade kostnader, hög inflation och kraftigt ökade pensions- och räntekostnader. Då kommunen inte har en ekonomi i balans sedan tidigare och således saknar buffertar, så har det ekonomiska läget blivit än tuffare.

Under 2020 genomlyste extern part kommunens fastighetsbestånd. Sammantaget visade denna utredning stora brister i kommunens fastighetsbestånd och därmed ett stort eftersatt underhållsbehov. Kapacitetsutredningen visade även att kommunen har en överkapacitet på lokaler främst inom skolans område. Sammanfattningsvis visades att ett antal viktiga strategiska beslut skulle krävas inom snar framtid.

Arbetet kring fastighetssituationen utifrån befolkningsprognos och behov, lokalernas kapacitet, tekniska status och ändamålsenlighet behöver ytterligare intensifieras. Syftet är att komma fram till vägledande scenarier som kan underlätta investeringsbeslut gällande kommunens framtida fastighetsbestånd.

Ökande förväntningar på offentlig service

Förväntningarna på offentlig service tenderar att öka över tiden i takt med välfärds- och teknikutvecklingen. En utmaning ligger för den lilla kommunen i att inte ha de ekonomiska förutsättningarna för att klara välfärdsuppdraget samt invånarnas förväntningar och vår egen omställningsförmåga inför framtiden. Vidare finns en utmaning i att som liten kommun inte ha kapacitet att säkerställa rättssäker och likvärdig service med hög kvalitet till invånarna. Kloka och modiga beslut behöver fattas i utvecklingen av välfärden. Sambandet mellan välfärdens kvalitet och service, kompetensförsörjning och finansiering är betydelsefullt för en långsiktigt hållbar ekonomi och verksamhet.

Resultaträkning

	N o t	Kommunen			Koncernen	
		Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Utfall 2022	Utfall 2023
Belopp i Tkr						
Verksamhetens intäkter	1	72 451	81 035	63 633	119 937	135 082
Verksamhetens kostnader	2	-492 320	-543 856	-530 464	-530 445	-588 492
Avskrivningar	3	-11 711	-11 555	-10 860	-19 538	-20 056
Verksamhetens nettokostnader		-431 580	-474 376	-477 691	-431 002	-474 995
Skatteintäkter	4	316 175	329 918	322 341	316 175	329 918
Generella statsbidrag och utjämning	5	146 322	160 960	147 996	146 322	160 960
Verksamhetens resultat		30 917	16 502	-7 354	31 495	15 883
Finansiella intäkter	6	1 245	2 949	753	1 436	3 470
Finansiella kostnader	7	-1 422	-3 009	-1 617	-3 290	-6 495
Resultat efter finansiella poster		30 740	16 442	-8 218	29 641	12 858
Extraordinära poster		0	0	0	0	0
Periodens resultat		30 740	16 442	-8 218	30 597	14 387

Balansräkning

Belopp i Tkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		2022	2023	2022	2023
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	8	0	1 051	0	1 051
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	9 a, 9b	157 904	156 298	391 331	397 551
Maskiner och inventarier	10 a, 10b	12 554	12 623	20 563	24 078
Finansiell leasing	11	126 423	123 108	126 423	123 108
Finansiella anläggningstillgångar	12	15 231	15 830	5 396	6 045
Summa anläggningstillgångar		312 112	308 910	543 713	551 833
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.		130	130	570	433
Fordringar	13	49 394	44 452	50 989	46 992
Kassa och bank	14	53 683	84 241	77 489	97 799
Summa omsättningstillgångar		103 207	128 823	129 048	145 224
SUMMA TILLGÅNGAR		415 319	437 733	672 761	697 057
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Årets resultat		30 740	16 442	30 597	14 387
Avgår avsättning till RUR		-26 115	-11 316	-26 115	-11 316
Resultatutjämningsreserv		30 087	41 403	30 087	41 403
Övrigt eget kapital		97 139	101 764	102 670	107 173
Summa eget kapital		131 851	148 293	137 239	151 647
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	15	6 931	7 051	7 257	7 366
Andra avsättningar	16	70	70	1 600	70
Summa avsättningar		7 001	7 121	8 857	7 436
Skulder					
Långfristiga skulder	17	171 996	166 568	348 238	354 860
Kortfristiga skulder	18	104 471	115 751	178 427	183 114
Summa skulder		276 467	282 319	526 665	537 974
S: A EGET KAPITAL OCH SKULDER		415 319	437 733	672 761	696 057
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser	19	120 448	119 731	120 448	119 731
Borgensförbindelser	20	228 500	234 500	0	0

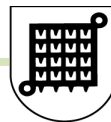
Kassaflödesanalys

Belopp i Tkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		30 740	16 442	30 597	14 388
Justering ej likviditetspåv. poster enl. spec.		11 589	11 675	19 433	20 165
Övriga likviditetspåverkande poster enl. spec.		0	0	-1 548	-1 530
Poster som redovisas i annan sektion enl. spec.		-146	0	-146	0
Poster som bokförts direkt mot eget kap.		0	0	-529	19
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		42 183	28 117	47 807	33 042
+/- Minskn/ökn förråd m.m.		-130	0	-318	137
+/- Minskn/ökn övriga kortfrist. fordr.		-11 986	4 942	-12 435	3 997
- Minskning förutbetalda investeringsbidrag		-519	-495	-519	-495
+/- Ökn/minskn NÄRF		-559	2 505	-559	2 505
+/- Ökn/minskn övriga kortfristiga skulder		9 731	10 658	18 702	10 061
Kassaflöde från den löpande verksamheten		38 720	45 727	52 678	49 247
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anlägg. tillg.		-12 994	-7 753	-58 278	-27 525
Försäljning av materiella anlägg. tillg.		429	0	429	0
Investering i aktier o andelar		-40	-599	-40	-649
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-12 605	-8 352	-57 889	-28 174
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Upplåning					
Nyupptagna långfristiga lån		0	0	0	12 000
Amortering långfristiga lån		-4 000	-3 500	-22 915	-5 740
Nyupptagna långfristiga leasingskulder		1 497	0	1 497	0
Amortering långfristiga leasingskulder		0	-3 938	0	-3 938
Ökning långfrist skuld koncernbolag		0	0	487	
Ökning kortfristiga lån		0	0	55 337	0
Minskning kortfristiga lån		-500	0	0	-5 996
Ökning kortfristiga leasingskulder		969	622	969	622
Minskning kortfristiga leasingskulder		0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-2 034	-6 816	35 375	-3 052
Årets kassaflöde		24 081	30 559	30 164	18 021
Likvida medel från årets början		29 602	53 683	47 325	77 489
Likvida medel från periodens slut		53 683	84 242	77 489	97 799
Spec. " Justering ej likviditetspåverkande poster"					
Avskrivningar		11 711	11 555	19 538	20 056
Just. för förändr. Pensionsavsättning exkl. utbet.		-122	120	-105	109
Just. för förändr. Andra avsättningar exkl. utbet.		0	0	0	-1 530

	Kommunen		Koncernen	
Justering ej likviditetspåverkande poster	11 589	11 675	19 433	18 635
Spec. "Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten"				
Andra avsättningar, minskn pga. utbet	0	0	-1 548	0
Övriga likviditetspåverkande poster...	0	0	-1 548	0
Spec. "Poster som redovisas i annan sektion"				
Realisationsresultat samt upp- o nedskrivn. för materiella o immateriella anlägg. tillg.	-146	0	-146	824
Poster som redovisas i annan sektion	-146	0	-146	824
Spec. till Årets kassaflöde				
+/- Ökn/minskn kassa och bank	24 081	30 559	30 164	20 310
Årets kassaflöde	24 081	30 559	30 164	20 310

Notförteckning

Belopp i Tkr	Kommunen		Koncernen	
	2022	2023	2022	2023
Not 1 Intäkter				
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	27 807	35 213	27 807	35 213
Övriga bidrag	1 342	985	1 342	985
Konsumtionsavgifter	8 578	9 974	19 785	22 377
Huvudavgift (Bo-/vård-/musikskoleavgift/färdtjänst m.m.)	5 443	4 815	5 443	4 815
Kostersättning	0	0	0	0
Avgifter från andra kommuner	0	0	0	0
Övriga avgifter	4 972	5 833	4 972	5 833
Försäljning	13 813	13 352	13 813	13 352
Hyror och arrenden	6 819	7 531	44 255	44 809
Övriga intäkter	3 677	3 332	2 520	7 698
Fastighetsförsäljning	0	0	0	0
Summa	72 451	81 035	119 937	135 082
Not 2 Kostnader				
Personalkostnader exkl. pensionskostnader	-263 910	-282 195	-273 272	-291 699
Pensionskostnader	-28 350	-42 843	-28 703	-43 764
Inköp material och varor	-17 845	-20 179	-34 908	-45 239
Inköp av tjänster	-27 978	-20 998	-37 827	-21 065
Köp av huvudverksamhet	-100 306	-113 797	-92 181	-114 729
Lokal- och markhyra samt övriga fastighetskostnader	-15 185	-18 928	-15 528	-19 085
Kostnader för räkenskapsrevision avseende fg år	-105	-130	-152	-183
Övriga kostnader	-20 771	-30 549	-29 995	-38 491
Lämnade bidrag	-17 870	-14 237	-17 879	-14 237
Summa	-492 320	-543 856	-530 445	-588 492
Not 3 Avskrivningar				
Immateriella anläggningstillgångar	0	-255	0	-255
Inventarier	-8 840	-8 383	-11 176	-15 451
Fastigheter	-2 871	-2 917	-8 362	-4 350
Summa	-11 711	-11 555	-19 538	-20 056
Not 4 Skatteintäkter				
Kommunalskatt	306 327	323 056	306 326	323 056
Slutavräkning skattemedel	2 128	1 715	2 129	1 715
Prognos skatteavräkning	7 720	5 147	7 720	5 147
Summa	316 175	329 918	316 175	329 918
Not 5 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	102 758	106 975	102 758	106 975
Kostnadsutjämning	15 527	25 412	15 527	25 412
Fastighetsavgift	15 845	17 029	15 845	17 029

Utjämningsavgift LSS	-9 616	-11 743	-9 616	-11 743
Strukturbidrag/Införandebidrag	0	0	0	0
Regleringsbidrag/avgift	18 198	15 267	18 198	15 267
Generella bidrag från staten	3 610	8 020	3 610	8 020
Summa	146 322	160 960	146 322	160 960

Not 6 Finansiella intäkter

Utdelning	315	0	315	2
Ränteutäkter	385	2 387	567	2 906
Räntebidrag	0	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	545	562	554	562
Summa	1 245	2 949	1 436	3 470

Not 7 Finansiella kostnader

Räntekostnad lån	-358	-1 270	-1 796	-4 786
Räntekostnad pensionsskuld	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	-1 064	-1 739	-1 494	-1 709
Skatt pga bokslutsdisposition	0	0	0	0
Summa	-1 422	-3 009	-3 290	-6 495

Not 8 Immateriella anläggningstillgångar

Ingående anskaffningsvärde	0	0	0	0
Ackumulerad avskrivning	0	-255	0	-255
Årets investeringar	0	1 306	0	1306
Avskrivning				
Redovisat värde vid årets slut	0	1 051	0	1051

Not 9a Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Ingående anskaffningsvärde	355 106	361 495	674 805	681 756
Ackumulerad avskrivning	-195 452	-203 593	-323 626	-337 175
Årets investeringar	7 238	6 829	56 419	69 513
Utrangering	0	0	-551	0
Försäljning	-146	-267	-429	-267
Reavinst	0	217	201	217
Reaförlust	0	0	-55	0
Nedskrivning	0	0	0	-1 042
Avskrivning	-8 841	-8 383	-15 433	-15 451
Redovisat värde vid årets slut	157 905	156 298	391 331	397 551
Genomsnittlig nyttjandeperiod	37	40		

Linjär avskrivning tillämpas för byggnader och tekniska anläggningar. För tillgångar som inte minskar i värde ex mark görs ingen avskrivning, och dessa anläggningar exkluderas i den genomsnittliga nyttjandeperioden.

Not 9b Specifikation mark, byggnader och tekniska anläggningar

Markreserv	13 281	13 230	33 182	33 176
Verksamhetsfastigheter	89 256	89 605	220 048	263 352

Fastigheter för affärsverksamhet	3 399	3 817	3 399	3 817
Publika fastigheter	21 732	21 289	21 732	21 289
Fastigheter för annan verksamhet	10 791	10 778	10 791	10 778
Övriga fastigheter inkl VA-anläggningar	2 924	1 681	48 612	42 099
Pågående arbeten	16 522	15 898	53 567	23 040
Exploateringsmark	0	0	0	0
Summa	157 905	156 298	391 331	397 551

Not 10a Maskiner och inventarier

Ingående anskaffningsvärde	73 038	76 330	90 470	94 555
Ackumulerad avskrivning	-60 905	-63 776	-69 884	-73 991
Årets investeringar	3 291	2 986	4 083	7 887
Utrangering	0	0	0	-29
Försäljning	0	0	0	0
Reavinst	0	0	0	0
Reaförlust	0	0	0	0
Nedskrivning	0	0	0	0
Avskrivning	-2 870	-2 917	-4 106	-4 344
Redovisat värde vid årets slut	12 554	12 623	20 563	24 078
Genomsnittlig nyttjandeperiod	24	27		

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga maskiner och inventarier

Not 10b Specifikation maskiner och inventarier

Maskiner	1 016	818	8 425	11 324
Inventarier	10 187	10 565	10 515	11 021
Bilar och andra transportmedel	675	626	947	1 119
Konst	0	0	0	0
Övriga maskiner och inventarier	676	614	676	614
Summa	12 554	12 623	20 563	24 078

Not 11 Finansiell leasing

Hyreskontrakt med avtalstid överstigande fem år

Avgifter inom ett år	10 421	11 044	10 421	11 044
Avgifter senare än ett år men inom fem år	41 688	44 178	41 688	44 178
Avgifter senare än fem år	74 314	67 886	74 314	67 886
Summa	126 423	123 108	126 423	123 108

Fotnot:

Hyreskontrakt med avtalstid mindre än fem år har klassificerats som operationella, även om de i övrigt uppfyller kriterierna för ett finansiellt avtal.

År 2017 var första året som denna klassificering enl RKR 13.2 tillämpades.

SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	296 882	292 029	538 317	544 737
-----------------------------	---------	---------	---------	---------

Not 12 Finansiella tillgångar

Inera AB	42	42	42	42
Valbohem AB	7 500	7 500	0	0

Färgelanda Vatten AB	2 500	2 500	0	0
Västvatten AB	0	0	175	175
Gatersbyn 120 Fastighets AB	50	0	0	0
Dalslands Turist AB	253	253	253	253
Kommuninvest Ekonomiska förening	4 798	5 447	4 798	5 447
Ödeborg Folkets Hus	48	48	48	48
HBV	40	40	80	80
Summa	15 231	15 830	5 396	6 045
Not 13 Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	6 107	5 308	7 045	5 305
Värdereglering kundfordringar	-1 328	-1 438	-1 328	-1 438
Förutbetalda kostnader/uppplupna intäkter	39 640	36 633	39 788	38 029
Mervärdesskatt	4 051	3 136	4 051	3 136
Övriga fordringar hos staten	921	732	1 323	732
Övriga fordringar	3	81	110	1 228
Summa	49 394	44 452	50 989	46 992
Not 14 Kassa och bank				
Kassa och bank	53 683	84 241	77 489	97 799
Summa	53 683	84 241	77 489	97 799
Not 15 Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser				
Pensioner	5 578	5 674	5 905	5 989
Löneskatt	1 353	1 377	1 352	1 377
Summa	6 931	7 051	7 257	7 366
Not 16 Övriga avsättningar				
Framtida underhåll av våtmarker	70	70	70	70
Övriga avsättningar	0	0	1 530	0
Summa	70	70	1 600	70
Not 17 Långfristiga skulder				
Långfristiga lån				
Ingående skuld	51 062	47 063	199 874	219 563
Nya lån	0	0	37 000	12 000
Amorteringar och lösen av lån	-4 000	-3 500	-15 071	-3 500
Utgående skuld	47 062	43 563	221 803	228 063
Övriga långfristiga skulder				
Norra Älvsborgs räddningsförbund	3 301	5 806	3 301	5 806
Leasingskuld långa hyreskontrakt	116 001	112 063	116 001	112 063
Skuld för statliga investeringsbidrag	5 632	5 136	5 631	5 136
Utgående skuld	124 934	123 005	126 435	126 797
Summa Långfristiga skulder	171 996	166 568	348 238	354 860

Fotnot:

År 2017 var första året som RKR 13.2 tillämpades

på långa hyreskontrakt.

Not 18 kortfristiga skulder

Kortfristig del av långfristiga lån	3 500	3 500	59 541	53 545
Kortfristig del av leasingskuld	10 422	11 044	10 422	11 044
Skuld till kollektiv slam och renhållning	1 062	1 048	1 062	1 048
Leverantörsskulder	15 028	27 904	21 955	34 685
NÄRF (individuell del pensioner)	406	331	406	331
Övriga skulder	26 170	23 237	29 225	29 444
VA kollektiv	0	0	3 343	4 336
Löneskatter	4 571	10 446	4 571	10 446
Mervärdesskatt	227	469	227	469
Upplupna löner	912	857	912	857
Upplupna semesterlöner	12 081	11 244	12 081	11 244
Upplupna sociala avgifter	10 251	5 173	10 251	5 173
Upplupna pensionskostnader	8 465	7 980	8 465	7 980
Upplupna räntekostnader	114	167	114	167
Övriga interimsskulder	11 262	12 351	15 852	12 345
Summa	104 471	115 751	178 427	183 114

Not 19 Pensionsförpliktelser

Ansvarsförbindelse	98 871	97 502	98 871	97 502
Löneskatt	23 986	23 654	23 986	23 654
Avgår överskottsfond	-2 409	-1 425	-2 409	-1 425
Avgår avsättning	0	0	0	0
Summa	120 448	119 731	120 448	119 731

Not 20 Borgensförbindelser

Kommuninvest	228 500	234 500	0	0
Summa	228 500	234 500	0	0

Drift- och Investeringsredovisning

Driftredovisning

Belopp i tkr	Netto 2022	Kostnad	Intäkt	Netto 2023	Budget 2023	Periodens Avvikelse
Nämnd/Sektor						
Kommunfullmäktige	-2 302	-2 565	0	-2 565	-2 843	278
Kommunstyrelse och Stab	-46 962	-60 189	6 335	-53 854	-49 363	-4 491
Avdelning samhällsutveckling	-46 050	-101 843	49 498	-52 345	-49 758	-2 587
Utbildningsnämnden	-176 694	-207 776	23 295	-184 481	-184 491	10
Socialnämnden	-155 620	-197 854	30 066	-167 788	-165 351	-2 437
Summa verksamheten	-427 628	-570 227	109 194	-461 033	-451 806	-9 227
Finansiering	-3 986	-107 762	94 411	-13 351	-25 885	12 534
- Arbetsgivaravgifter m.m.	-59 626	-66 244	0	-66 244	-55 561	-10 683
- Pensionskostnader	-28 515	-43 297	0	-43 297	-60 011	16 714
- Personalomkostnadspåslag (PO)	78 558	0	91 769	91 769	88 151	3 618
- Internränta	1 496	0	1 794	1 794	1 784	10
- Övrigt	4 101	1 779	848	2 627	-248	2 875
Summa efter finansiering	-431 614	-677 989	203 605	-474 384	-477 691	3 307
Skatteintäkter	316 175	0	329 918	329 918	322 341	7 577
Inkomst-/Kostnadsutjämningsbidrag	108 669	-11 743	132 387	120 644	121 370	-726
Kommunal fastighetsavgift	15 845	0	17 029	17 029	16 556	473
Regleringsbidrag	18 198	0	15 267	15 267	10 070	5 197
Generella bidrag från staten	3 610	0	8 020	8 020	0	8 020
Finansiella intäkter	1 245	0	2 949	2 949	753	2 196
Finansiella kostnader	-1 388	-3 001	0	-3 001	-1 617	-1 384
TOTALT	30 740	-692 733	709 175	16 442	-8 218	24 660

Investeringsredovisning

Investeringar 2023

	Nämnd	Total budgetram	Ack utfall 2022-12-31	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse
<u>Pågående investeringar</u>						
Etablering Dyrtorp (industriplan Högalid)	KS	25 050	2 798	0	0	0
IT ny dataplattform	KS	8 450	3 856	207	4 387	4 180
Fastighet underhållsplan	KS-SHU	52 435	3 145	4 305	6 250	1 945
E-arkiv	KS		1 273	33	0	-33
LPA-system	KS		2 498	563	0	-563
Energibesparingar*	KS	10 240	174	2 566	5 120	2 554
LED armatur gatubelysning*	KS	7 965			3 983	
Omstrukturering av äldreomsorg*	SN	384		671	384	-287
Framtidens vårdmiljö (FVM)	SN	3 180	1 615	2	1 120	1 118
Summa pågående investeringar			15 359	8 347	21 244	8 914
<u>Ersättningsinvesteringar</u>						
Grundram	KS/stab	1 500		0	0	0
Grundram	KS/It	1 200		262	846	584
Grundram	KS/SHU	460		204	460	256
Grundram	UN	800		501	800	299
IKT-plan	UN	470		469	470	1
Grundram	SN	880	338	826	880	-284
Summa ersättningsinvesteringar		113 014	338	2 262	3 456	856
<u>Nyinvestering enl beslut</u>						
Renovering träbro Lålången				312	300	-12
Elevadministrationsprogram	BuN	500				0
Skolskjutsprogram	BuN	200				0
Evolution, moduler	KS	120				0
Verksamhetsanpassad kommunal fiber	SN	300				0
Summa nyinvesteringar		121 504		312	300	-12
Summa årets investeringar				10 921	25 000	14 079
Beslutad ram utav KF				10 921	25 000	14 079
<u>Taxefinansierad investering</u>						
Bommar ÅVC	KS	1 062	356	200	706	506
<u>Exernt finansierad investering</u>						
Lärcentrum	UN	1 500	567			
Total investering 2023			16 620	11 121	25 000	13 879

*Delfinansiering Kommundelegationen

Kommunfullmäktige

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige har 31 ledamöter, varav 13 kvinnor och 18 män. Fullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och utses vid allmänna val vart fjärde år. Kommunfullmäktige fattar beslut i ärenden som rör mål och riktlinjer för de kommunala verksamheterna, kommunens budget, den kommunala skattesatsen, taxor och avgifter, investeringar, stadsplanering, ekonomiska förmåner till de förtroendevalda samt andra viktiga och övergripande frågor för kommunen. Under kommunfullmäktige finns en val- och arvodesberedning, vilken har som huvuduppgift att förbereda kommunfullmäktiges val av ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen och övriga nämnder samt att lägga förslag till arvodering av kommunens förtroendevalda. Beredningen arbetar framför allt i anslutning till varje ny mandatperiod.

Händelser av väsentlig betydelse

Kommunfullmäktige har sammanträtt fyra gånger under året, varav flertalet webbsändes.

Bland kommunfullmäktiges 90 fattade beslut 2023 kan noteras:

- Avsiktsförklaring avseende Dalslandssamverkan
- Riktlinjer för att förebygga och hantera hot, hat och våld mot förtroendevalda
- Överflyttning av verksamhetsansvar avseende snöröjning
- Flytt av förskoleverksamheten från Stigens förskola
- Beslut om att webbsända kommunfullmäktiges sammanträden

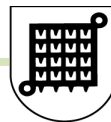
Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget
Intäkter	213	0	0	0
Kommunbidrag	2 785	2 843	2 843	0
Summa intäkter	2 998	2 843	2 843	0
Personalkostnader	-1 489	-996	-1 279	283
Övriga kostnader	-1 026	-1 569	-1 564	-5
Kapitalkostnader	0			
Summa kostnader	-2 515	-2 565	-2 843	278
Periodens resultat	483	278	0	278

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget
Kommunfullmäktige	775	1 066	1 298	232
Kommunrevisionen	347	611	450	-161
Bygg- och trafiknämnd	94	66	163	97
Överförmyndare	793	814	856	42
Valnämnd	293	9	76	67
Totalt	2 302	2 565	2 843	278

Analys av utfall per verksamhetsområde

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige redovisar ett överskott vilket främst har sin grund i färre sammanträden, icke utnyttjade utbildningsmedel samt i viss mån ändrade arvodesregler.

Kommunstyrelse och stab

Verksamhetsbeskrivning

Kommunledningskontoret

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och består av 11 ledamöter. Kommunstyrelsen ansvarar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen biträds av kommundirektör, Sektor samhällsutveckling, Ekonomiavdelningen, HR- och löneavdelningen samt Kansli- och IT-avdelningen. Styrelsen ska bland annat leda förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamheter.

Kommunstyrelsen ansvarar bland annat för kommunens mark- och bostadspolitik, kontakter med näringslivet samt utgör kommunens personalorgan.

Under kommunstyrelsen sorterar Ekonomiavdelningen, HR- och löneavdelningen, Kansli- och IT-avdelningen samt Sektor Samhällsutveckling.

Händelser av väsentlig betydelse

Kommundirektör, kommunövergripande

Kommunen har med kraft fortsatt att påverkats av omvärlden. Händelser och trender i världen har allt större inverkan på den lokala nivån. Inte bara Färgelanda kommuns ekonomiska situation, utan alla kommuners ekonomiska situation och förutsättningar har varit i fokus. Pandemin och andra globala händelser har påverkat skatteintäkter, kostnader för hälso- och sjukvård samt socialt stöd med mera. Krisberedskap och samhällssäkerhet har varit i fokus under året och kommer så fortsatt att vara, då kommunerna har behövt förbereda sig för olika typer av hot.

På det lokala planet har det påbörjade förändringsarbetet fortsatt, men påverkats resursmässigt av stora förändringar i kommunens ledningsgrupp.

Vidare har en större organisationsöversyn genomförts, som primärt påverkat Sektor Samhällsutveckling samt Kansli- och IT-avdelningen. Syftet med översynen har varit att erhålla en organisation som bättre matchar behov som kvalitet, utveckling, verkställighet och arbetsmiljö.

Ekonomiavdelning

Ekonomiavdelningen har fortsatt arbeta med kartläggning av ekonomiska processer som ska resultera i en tydlig fördelning av roller och ansvar. Under året har leverantörsfakturaprocesen varit föremål för kartläggning. Budgetanvisningar samt Mål- och resursplanen har också vidareutvecklats.

Stora delar av Ekonomiavdelningen utgör även projektgrupp i SKR-projektet "Prislappsmodellen". Övergripande målet med projektet är att ge förutsättningar för en budgetprocess och modell för resursfördelning utifrån prislappar, från och med 2025 års budget.

HR- och löneavdelning

HR- och löneavdelningen har fortsatt att arbeta med KF:s mål om att vara en attraktiv arbetsgivare. HR-strategerna har arbetat med att ta fram och införa nya processer för systematiskt arbetsmiljöarbete och löneöversyn för att säkerställa att vi uppfyller arbetsmiljölagen och EU:s nya direktiv om lönetransparens. 2023 återinfördes också friskvårdsbidrag, vilket är en uppskattad förmån. I samband med prao-perioden för eleverna på Valboskolan arrangerades en jobbmässa med representanter för flera av kommunens verksamheter i syfte att göra kommunens yrken kända för barn och ungdomar. Lönehandläggarna har utöver sitt vanliga arbete haft fokus på förberedelser inför implementeringen av det nya HR- och lönesystemet som kommer under våren 2024.

Kansli- och IT-avdelningen

Kansli

2023 var första året på den nya mandatperioden, vilket alltid innebär ett antal olika uppstartsaktiviteter. Erfaren kanslipersonal har slutat och nya medarbetare har tillkommit.

Krisberedskap och civilt försvar

Under året har kommunens verksamheter startat upp sitt arbete gällande kontinuitetshantering. Kontinuitetshantering handlar om att planera för att upprätthålla verksamheten på en godkännbar nivå oavsett vilken störning den utsätts för.

Arbetet med kriskommunikation stärktes i och med att kommunikationsstrateg anställdes. Arbetet med att skapa en ny risk- och sårbarhetsanalys startade. Valbohem genomförde övning under våren 2023 samt utvecklade sin krisledningsplan.

Folkhälsa

När det gäller folkhälsa har det nya folkhälsorådet inlett sitt arbete och under året anställdes även en ny folkhälsostrateg. Arbetet har bedrivits med fokus på de av folkhälsorådet prioriterade insatsområden:

- Det tidiga livets villkor
- Kunskaper, kompetenser och utbildning
- Levnadsvanor
- Kontroll, inflytande och delaktighet

Det har under året tagits fram nya prioriterade områden, som folkhälsoarbetet kommer att styras av från och med 2024. Dessa områden är:

- Barn och unga
- Främja goda levnadsvanor
- Psykisk hälsa

Under året har en handlingsplan kring suicidprevention tagits fram för att införas 2024.

Kommunikation

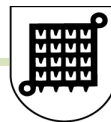
En ny tillsatt kommunikationsstrateg 2023 har bidragit till framgångar inom kommunikation, som till exempel att allt fler följer Färgelanda kommun på sociala medier. Vidare har fler medarbetare engagerats i kommunikationsarbetet genom att bidra med positiva och viktiga händelser inom sina respektive områden. Mer aktivitet har skapats på kommunens hemsida med fler nyheter. Kommunen har tagit ett rejält kliv i att hantera kriskommunikation, upprätta presskonferenser och skapa en god relation med media med mera.

Näringsliv

Kommunens satsning på näringsliv har haft fokus på att förbättra företagsklimatet och framförallt dialogen mellan kommun och näringsliv. 2023 var Färgelanda kommun den kommun i Sverige som förflyttades mest av alla i Svenskt näringslivs mätning av företagsklimatet, från plats 259 till nuvarande 117. Harvens dag genomfördes med stor uppskattning från medborgarna med mångfaldig familjeunderhållning och ca 4 000 besökare.

IT

IT-enheten har haft ett turbulent år med hög personalomsättning, vilket påverkat förmågan att leverera IT-tjänster till verksamheterna. Delar av projektet kring ny bas IT miljö har pausat helt under hösten och även det fortsatta IT-säkerhetsarbetet. Fokus har varit på att bibehålla en basnivå med leveranser av IT-utrustning och att ge support. IT-enheten har under året stärkt sin samverkansförmåga och inlett ett flertal initiativ kring bland annat HR-system, integrationer och gemensamt helpdesksystem tillsammans med Åmål.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget
Intäkter	6 234	6 335	5 313	1 022
Kommunbidrag	44 926	49 363	49 363	0
Summa intäkter	51 160	55 698	54 676	1 022
Personalkostnader	-23 148	-24 731	-25 183	452
Övriga kostnader	-28 150	-33 363	-27 596	-5 767
Kapitalkostnader	-1 898	-2 095	-1 897	-198
Summa kostnader	-53 196	-60 189	-54 676	-5 513
Periodens resultat	-2 036	-4 491	0	-4 491

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget
Kommunstyrelsen	2 580	2 929	3 000	71
Kommunchef, kommunövergripande	16 207	20 661	17 104	-3 558
Ekonomiavdelning	6 942	7 072	7 479	407
HR-och löneavdelning	7 331	8 017	8 020	3
Kansli- och It avdelning	13 902	15 174	13 760	-1 414
Totalt	46 962	53 853	49 363	-4 491

Analys av utfall per verksamhetsområde

Kommundirektör, kommunövergripande

Kommunledningen uppvisar ett underskott som i huvudsak (ca 2 600 tkr) avser pensionskostnader inom NÄRF. Medel för detta avsattes på finansens. Övrigt underskott avser personalkostnader, som temporärt belastat de kommunövergripande medlen.

Ekonomiavdelning

Ekonomiavdelningen visar ett överskott jämfört med budget. Osäkerheten kring volymbaserade kostnader gällande Xledger utgör del av den positiva avvikelsen. Föräldradidighet, något lägre försäkringspremier än budgeterat samt allmän återhållsamhet bidrar till överskottet.

HR- och löneavdelning

HR- och löneavdelningen har sammantaget ett positivt utfall. Detta beror på att HR-chefen också varit utbildningschef första halvåret 2023 och sektor utbildning därmed belastats med en del av lönekostnaden. Visselblåsarutredningar har kostat mer än för ändamålet avsatta medel, medan företagshälsovård har kostat något mindre än föregående år.

Kansli- och IT avdelning

IT- och kansliavdelningen har ett underskott som främst beror på ökade inköpskostnader för IT-utrustning och licenser.

Investeringsredovisning

Storlek på grundram, tkr

Tabell över investeringar inom grundram

Investering	Verksamhetsområde	Status	Ack utfall, t kr	Budget, tkr
BAS-IT miljö	IT	pågår	207	
E-arkiv	Kansli	avslutad	33	
LPA-system	HR/lön	pågår	563	
Datorer	IT	avslutad	262	
Totalt			1 065	

Förväntad utveckling

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen driver under 2024 arbetet med införande av "prislappsmodellen" som övergripande resursfördelningsmodell i kommunen.

Kommundirektör, kommunövergripande

Kommunens enskilt viktigaste fråga för en budget i balans just nu rör var och i vilka lokaler verksamheten ska bedrivas. Underlag kommer att tas fram så att strategiska beslut kan fattas.

Fortsatt översyn av den övergripande organisationen kommer att genomföras i syfte att erhålla en organisation som bättre matchar behov som avseende kvalitet, utveckling, verkställighet och arbetsmiljö. Vidare kommer samverkansarbetet intensifieras både inom ramen för Dalslandssamverkan och med andra samarbetspartners.

Kommunens påbörjade och helt nödvändiga förändringsresa avseende struktur och kultur fortsätter under 2024 med oförtruten kraft.

Slutsats

Slutsats och åtgärdsplan

Kommunstyrelsen har sedan 2020 genomfört åtgärder och översyner i syfte att åstadkomma kostnadseffektivisering av verksamheten - det har bland annat handlat om lokalförsörjningsplan, förändrade arbetssätt, processkartläggningar och organisationsförändringar. Vidare har samverkanspartners sökts så fort möjligheten givits både inom Dalslandssamverkan och med andra samarbetspartners.

Kommunens pågående förändrings- och förbättringsarbete kommer enträget att fortsätta. Detta tillsammans med att hitta samverkanslösningar tillsammans med andra kommuner är dock inte tillräckligt för att Färgelanda ska kunna möta framtidens krav och samtidigt kunna åstadkomma en kvalitativ verksamhet och en budget i balans. Större strategiska beslut och prioriteringar av politisk karaktär måste fattas.

Sektor samhällsutveckling

Verksamhetsbeskrivning

Sektor samhällsutveckling arbetar på uppdrag av Kommunstyrelsen i huvudsak och Bygg- och trafiknämnden avseende bygglov- och trafiksäkerhetsfrågor ur ett myndighetsutövande perspektiv.

Sektor Samhällsutveckling är även den interna parten i frågor som kommunens bolag och förbund hanterar, Färgelanda Vatten AB och Dalslands miljö- och energiförbund.

Sektor Samhällsutveckling

Hos sektorn finns den Tekniska enheten, Måltidsenheten, Arbetsmarknad och Integrationsenheten, kommunens plan- och bygglovsingenjörer, mark- och exploateringshandläggare, kultur- och föreningsutvecklare, bibliotekspersonal, fastighetsförvaltare, fastighetstekniker samt administrativ personal.

Plan och bygg

Uppdraget i denna del innebär strategisk samhällsplanering i form av planläggning genom detaljplanering och översiktsplansarbete, infrastruktur på övergripande nivå och kollektivtrafiksfrågor, samt övrig strategisk samhällsplanering för att driva utvecklingen framåt i kommunen. Inom bygglov är uppdraget att arbeta i huvudsak med myndighetsutövning såsom handläggning av bygglov, bygganmälan, förhandsbesked, tekniska samråd och tillsyn samt strandskyddsprövningar. Att ge hög service, råd och information till allmänheten är en stor del av verksamheten. Sektorn ansvarar vidare för trafiksäkerhetsfrågor.

Mark och fastigheter

Mark- och exploateringsfunktionen ansvarar för att förvalta kommunens markreserver inklusive industrimark och skog. Här ingår även exploatering av nya bostads- och industriområden, samt köp och försäljning av fastigheter och tomter. Uthyrning av båtplatser samt hantering av kommunens arrenden ingår.

Fastighetsförvaltningen ansvarar för att förvalta kommunens fastigheter som i huvudsak används av kommunala verksamheter. Fastighetsförvaltningen arbetar både operativt och strategiskt med kommunens lokalförsörjning. Uthyrning av lokaler internt och externt ingår i uppdraget.

Kultur och fritid, bibliotek

Kultur- och föreningsansvaret innebär utveckling av kommunens kulturarbete med evenemang, lovaktiviteter samt handläggning av föreningsbidrag. Ansvaret för simskoleverksamheten inkluderas här.

Bibliotekets uppdrag definieras i bibliotekslagen som handlar om att kommunen ska ha ett folkbibliotek som är tillgängligt för alla och anpassat till alla användares behov. Biblioteket ska verka för det demokratiska samhället och bidra till kunskapsförmedling, fri åsiktsbildning samt främja läsning.

Till Färgelanda biblioteksverksamhet hör folkbiblioteket, som ligger i Centrumhuset i Färgelanda, och skolbiblioteket på Valboskolan. Utöver biblioteksverksamheten ansvarar bibliotekspersonalen även för kommunens konsthall.

Tekniska enheten

Tekniska enheten ansvarar för renhållning, gatubelysning samt snöröjning. I kommunens tätorter ingår även ansvaret för gång och cykelvägar. Enheten ansvarar även för internservice som innefattar lokalvård, fastighetsskötsel samt hantering av verksamhetsbeställningar. Tekniska enheten har även det övergripande ansvaret för kommunens alla bilfordon vilket innebär även fordonstvätt och enklare service på bilarna. Bilpoolen ingår också i enhetens ansvar.

Arbetsmarknad och integrationsenheten

Arbetsmarknads- och integrationsenheten har flera verksamheter. Integrationsfunktionen hjälper nyanlända med bostad och utbildning mm. Servicelaget och kreativa gruppen är verksamheter som arbetar med människor genom ökad stimulans att nå sysselsättning till egen försörjning. Steg1 och gränsgångare är en verksamhet som arbetar med ungdomar som inte kommit in i arbetslivet eller kommit vidare till utbildning.

Måltidsenheten

Måltidsenheten svarar för produktion och distribution av måltider och råvaror till förskolor, grundskolor, samt vård och omsorg.

Händelser av väsentlig betydelse

Sektor Samhällsutveckling

Från juni har sektorchefen varit sjukskriven och kommundirektören upprätthöll rollen till september då en interimschef tillsattes på 60 procent. En organisationsförändring gjordes i slutet av året som innebär att rollen som sektorchef blir mer hållbar genom att endast fyra chefer är underställda och 12 medarbetare istället fördelas på andra funktioner. Organisationsförändringen trädde i kraft 2024-01-01.

En stor del av kommunens lokaler är i undermåligt skick på grund av bristande underhåll. På flera håll leder det till bristande arbetsmiljö. En ny befolkningsprognos redovisades under hösten som visar på ett minskande antal barn och stor ökning av personer över 85 år fram till 2032. En lokalstrategigrupp tillsattes under hösten. Kommundirektören leder gruppen och sektorcheferna, fastighetsförvaltare, teknisk chef samt ekonom deltar. Gruppen kommer att presentera ett samlat förslag till lokalnyttjande i början av 2024.

Vissa delar av Centrumutvecklingsplanen har genomförts såsom nya bänkar, renovering av fontän och rengöring av torget. Fokus i planen ligger på att skapa ett mer attraktivt och levande centrum.

För energieffektiviserande åtgärder har Kommundelegationen beviljat medfinansiering. Under året har det skett utbyte till LED-belysning i större delen av gatubelysningen samt i flera lokaler.

Plan och bygg

Bygglovsverksamheten har uppnått lagstadgad handläggningstid för bygglov på tio veckor, medelvärde för handläggningstiden är fyra veckor. Antalet bygglovsärenden har minskat, vilket även kan ses på flera håll i landet.

En ny detaljplan för Sågverksområdet i Färgelanda centrum fortgår samt arbetet med att ta fram en ny översiktsplan. Utifrån lagkrav har en vattentjänstplan tagits fram och varit på samråd under slutet av året. Ett beslut om att ta fram en planeringsstrategi har tagits. Det är nya regler för att hålla översiktsplanen aktuell.

Trafikverket har fortsatt arbetet med en åtgärdsvalsstudie för väg 173, där är Färgelanda kommun en av parterna. Vägen har lyfts av kommunen som en brist vad gäller trafiksäkerhet, hastighetsöverträdelser och utformning.

Mark och fastigheter

Arbetet med exploatering av Dyrtorp, ett område för småföretag, har inte drivits vidare delvis beroende på vakant tjänst som mark- och exploateringshandläggare och delvis beroende på relativt höga kostnader för att bygga ut området i förhållande till marknadsvärdet.

Fastighetsförvaltningen har arbetat vidare med att få ett grepp över statusen av lokalerna och konstaterat ett omfattande eftersatt underhåll. Det dåliga skicket av många lokaler leder till "brandkårsutryckningar" som tar tid och resurser från det viktiga planerade underhållet och

driftoptimering.

Kultur och fritid, bibliotek

För lovaktiviteter har erhållits medfinansiering från Regionen och det har genomförts aktiviteter för fem lovveckor, varav två kulturveckor. Det har lockat många barn och ungdomar.

Simskolan med stor efterfrågan har bedrivits under sommaren vid badplatserna Sandviken, Stigen och Ragnerud.

Färgelanda konsthall har haft 11 utställningar och 5 120 besökare. För föregående år har det varit 10 utställningar och 4 278 besökare.

Biblioteket har fått bidrag från Kulturrådet för att genomföra "MerÖppet". Det innebär att låntagare kan registrera sig för att besöka biblioteket utanför ordinarie öppettider. Installationer är klara och start sker under våren 2024.

Ett nytt bibliotekssystem har tagits i bruk. Systemet är gemensamt för samtliga dalslandsbibliotek och innebär att man som låntagare söker och lånar i samtliga biblioteks bestånd. Leverans mellan biblioteken sker två gånger per vecka. För låntagaren blir det ett sömlöst hanterande då denne hämtar sina böcker på sitt ordinarie bibliotek oavsett varifrån boken kommer.

Tekniska enheten

Enhetens arbete med underlag till kommunfullmäktiges beslut om ändrat ansvar för snöröjningen har varit oerhört omfattande och resurskrävande. Ansvaret för snöröjning på landsbygd och i tätort övergår till vägföreningarna 15 oktober 2024.

Inom renhållningen sker stora förändringar. Kommunerna övertar 1 januari 2024 ansvaret för insamling av förpackningar. Gemensamma upphandlingar har skett med övriga kommuner i Dalsland.

Myndighetstillstånd för Återvinningscentralen i Stigen har uppdaterats för att tillgodose utpekade brister vid tillsyn.

Fordonsparken har förnyats och 23 av kommunens 34 bilar har bytts ut till gas/bensinbilar. Resterande byts ut våren 2024.

Arbetsmarknad- och integrationsenheten

Totalt har 28 personer remitterats till AMI och av dessa har 14 gått ut i egen försörjning vilket är mycket positivt och ett tecken på att arbetet har rätt riktning med de samverkansgrupper som finns.

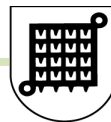
Arbete med lokallösningar för olika delar av verksamheten har skett under året. Det gäller snickeri, secondhandbutik, aktivitetsbibliotek och lokal för skogslaget.

Måltidsenheten

En femte avdelning har öppnat på Håvestensgården med ett kök som har utrustats. Det har inneburit utmaningar när det gäller bemanning och ekonomi, inte minst utifrån att enheten inte fått kompensation fullt ut i budgeten.

Andelen anpassad kost ökar inom skolan och samarbete med skolhälsovården sker för att hålla detta på en rimlig nivå. Detta innebär en hög belastning i vissa kök och det har stärkts upp med extra tid.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget
Intäkter	46 519	49 498	43 246	6 252
Kommunbidrag	45 329	49 758	49 758	0
Summa intäkter	91 848	99 256	93 004	6 252
Personalkostnader	-36 220	-36 758	-37 203	445
Övriga kostnader	-54 937	-55 476	-46 336	-9 140
Kapitalkostnader	-1 412	-9 609	-9 465	-144
Summa kostnader	-92 569	-101 843	-93 004	-8 839
Periodens resultat	-721	-2 587	0	-2 587

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget
Tekniska enheten	7 609	10 345	5 326	-5 019
Arbetsmarknads-och integrations enheten	2 926	2 509	3 901	1 392
Måltidsenheten	4 280	4 439	4 711	272
Samhällsutveckling övrigt	31 235	35 052	35 820	768
Totalt	46 050	52 345	49 758	-2 587

Analys av utfall per verksamhetsområde

Sektor Samhällsutveckling

Sektor Samhällsutveckling visar ett underskott om 2 587 tkr. Det härrör från den Tekniska enheten och då främst gällande snöröjning, gatubelysning och centralförrådet.

Samhällsutveckling övrigt

Resultatet för året är ett överskott på 768 tkr.

Överskottet kan härledas till högre bygglovsintäkter än vad som budgeterats samt inom strategisk planering där sektorn inte tagit in konsulttjänster och andra tjänster för utredningar i den utsträckning som varit budgeterat.

Internhyresfastigheterna genererade ett underskott på 552 tkr.

Fjärrvärme ger ett underskott på 1 168 tkr. Ett stort problem för kommunen är att man äger fjärrvärmenätet och debiterar kunder för förbrukning, men den som äger fjärrvärmeverket debiterar producerad energi. Kommunen står för förlusterna i nätet.

Tekniska enheten

Av enhetens underskott på totalt 5 019 tkr står snöröjningen för 2 777 tkr, gatubelysning, gång- och cykelväg för 1 261 tkr samt centralförrådet för 656 tkr. Snöröjningskostnader är svåra att påverka och de har varit högre än tidigare år. Kostnader för gatubelysning är högre till följd av tillkommande arbete med att rikta stolpar med mera i samband med byte till LED-belysning. Centralförrådets underskott beror på underbudgetering och höga reparationskostnader för gamla maskiner.

Arbetsmarknad- och integrationsenheten

Enheten redovisar ett överskott på 1 392 tkr. Detta beror främst på att en tjänst delvis haft extern finansiering samt att verksamheter av olika skäl inte kommit igång som planerat.

Måltidsenheten

Enheten visar ett överskott med 272 tkr. Orsaken är främst att vissa tjänster har tillsatts med lönebidrag.

Volym/nyckeltal som sektorn vill rikta uppmärksamhet på

Verksamhet	2020	2021	2022	Utfall 2023
Öka antalet antagna detaljplaner			1 plan	1 plan
Främja ökat bostadsbyggande*		17 bost.	14 bost.	5 bost.
Främja ökat bostadsbyggande*			1 flerbost	.
Brukarnöjdheten inom myndighetsutövningen ska vara minst 75 %		89 %	86 %	96 %
Matsvinnet ska minska	68 g/dag o portion	61 g/dag o portion	50 g/dag o portion	49 g/dag o portion
Andelen ekologiska livsmedel som köps in till kommunen ska öka inom givna ekonomiska ramar.	18 % i kr	18 % i kr	17 % i kr	15 % i kr
Andelen ekologiska livsmedel som köps in till kommunen ska öka inom givna ekonomiska ramar.	23 % i kg	22 % i kg		
Andelen närproducerade livsmedel som köps in till kommunen ska öka inom givna ekonomiska ramar.	12 % i kr	11 % i kr	20 % i kr	26 %
Energiförbrukningen i kommunens fastigheter ska minska**	3 188 430 kWh	3 282 119 kWh	2 956 341 kWh	2 700 000 kWh

Investeringsredovisning

Storlek på grundram, tkr

Tabell över investeringar inom grundram

Investering	Verksamhetsområde	Status	Ack utfall, tkr	Budget, tkr
Anpassning Lillågården	Internhyresfastighet	Klar	363	
Tak Sporthall	Fritidslokal	Klar	884	
Anpassning Centralförråd	Internhyresfastighet	Klar	108	
Snickerimaskiner AMI	Arbetsmarknadsenhet	Klar	131	
Slaghackmaskin	Tekniska enheten	Klar	44	
Ledarmatur Gatubelysning*	Tekniska enheten	Pågåår	2 324	
Portar Brandstationer	Internhyresfastighet	Klar	1 162	
Personalutrymme	Internhyresfastighet	Klar	345	
Tak Valboskolan byggnad B	Internhyresfastighet	Klar	195	
Digitalt låssystem Centrumhus	Internhyresfastighet	Klar	387	
Lekplats Högsäters skola	Internhyresfastighet	Klar	477	
Bommar ÅVC**	Tekniska enheten	Pågåår	200	

Investering	Verksamhetsområde	Status	Ack utfall, t kr	Budget, tkr
Totalt			6 620	

*Finansiering kommundelagationen Budget i balans

** Taxefinansiering

Förväntad utveckling

Den nya organisationen bör ge bättre förutsättningar för hållbara uppdrag för chefer och medarbetare. Det bygger dock på att planerade rekryteringar lyckas.

Beslut om framtida lokalnyttjande är centralt och måste ske snarast. Lokalkostymen är för stor och det eftersatta underhållet är ett stort problem. Avsaknaden av långsiktiga lokalstrategiska beslut gör det omöjligt att veta vilka byggnader som ska investeras i, vilket leder till akuta åtgärder och risk för "förgävesinvesteringar".

För samhällsbyggandet i kommunen är en tydlig målbild viktig. Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan är en möjlighet att peka ut den långsiktiga inriktningen. De låga priserna i det befintliga bostadsbeståndet gör det svårt att räkna hem nyinvesteringar i bostäder. Nya vägar behöver prövas, inte minst för att erbjuda kostnadseffektiva trygghetsboenden för äldre som kan frigöra småhus som kan skapa inflyttning. Planering för bostadsförsörjning behöver få ett ökat fokus, inte minst för att försöka motverka befolkningsminskningen enligt prognos.

Planering för energiomställning, klimatarbete och olika former av vattenplanering förväntas vara en stor del av kommunens planeringsinsats under de kommande åren.

Planering av krisberedskap berör alla verksamheter och ges ett ökat fokus under kommande år.

Arbetsmarknad- och integrationsenheten kan förväntas få en ökad tillströmning till följd av arbetsmarknadens utveckling och det ekonomiska läget. Aktiva insatser kan motverka kostnader för försörjningsstöd.

Socialnämnden

Verksamhetsbeskrivning

Socialnämnden ska bidra till att främja kommuninvånarnas ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktivt deltagande i samhällslivet. Socialnämnden har tre huvudsakliga lagstiftningar att förhålla sig till, Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Verksamheten bygger på frivillighetens grund men under vissa omständigheter kan vård och behandlingsinsatser ske med tvång.

Verksamheten planeras och styrs av sektorns ledningsgrupp som består av socialchef och enhetschefer inom äldreomsorgen, på individ- och familjeomsorgen, i enheten för stöd och service, på omsorgs- och utvecklingskontoret, i kommunal hälso- och sjukvård och av en medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS).

Sektorn består av följande verksamhetsområden.

Nämndsverksamheten, omsorgs- och utvecklingskontoret, äldreomsorgen, individ- och familjeomsorgen, enheten för stöd och service, kommunal hälso- och sjukvård och sektorchef.

Händelser av väsentlig betydelse

Införandet av nytt arbetstidsavtal med 11 timmars dygnsvila from 1/10.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget
Intäkter	21 667	30 066	21 161	8 905
Kommunbidrag	148 861	165 351	165 351	0
Summa intäkter	170 528	195 417	186 512	8 905
Personalkostnader	-116 433	-131 025	-130 467	-558
Övriga kostnader	-60 821	-66 807	-56 023	-10 784
Kapitalkostnader	-33	-22	-22	0
Summa kostnader	-177 287	-197 854	-186 512	-11 342
Periodens resultat	-6 759	-2 437	0	-2 437

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget
Nämndsverksamhet	533	619	680	61
Omsorgskontor	17 943	12 589	11 306	-1 283
Äldreomsorg	60 967	66 434	67 275	841
Individ- och familjeomsorg	34 963	33 705	33 307	-398
Enheten för stöd och service	23 331	24 718	23 413	-1 305
Kommunal hälso- sjukvård	17 883	21 554	21 069	-485

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget
Sektorchef	0	8 169	8 301	132
Totalt	155 620	167 787	165 351	-2 437

År 2022 redovisades sektorchef tillsammans med omsorgs- och utvecklingskontor.

Analys av utfall per verksamhetsområde

Sammantaget redovisar sektor omsorg ett underskott mot budget vid årsredovisningen med - 2 437 tkr.

Omsorgs- och utvecklingskontoret

Redovisar ett underskott mot budget vid årsredovisningen med - 1 283 tkr.

Underskottet består av kostnader för externa placeringar socialpsykiatri och ökade kostnader för bostadsanpassningsbidrag.

Äldreomsorgen

Redovisar ett överskott mot budget vid årsredovisningen med 841 tkr.

Överskottet beror på ekonomiska medel från Kommundelegationen.

Individ- och familjeomsorgen

Redovisar ett underskott mot budget vid årsredovisningen med - 398 tkr

Underskottet består av ökade kostnader för placeringar externt av barn/unga och vuxna.

Enheten för stöd och service

Redovisar ett underskott mot budget vid årsredovisningen med - 1 305 tkr.

Underskottet består av ökade kostnader för personal och ett assistansärende.

Kommunal hälso- och sjukvård och rehabilitering

Redovisar ett underskott mot budget vid årsredovisningen med - 485 tkr.

Underskottet består av ökade kostnader för externa bemanningsföretag då det inte har gått att rekrytera personal.

Volym- och nyckeltal

Volym- och nyckeltalsredovisning

Verksamhet	2020	2021	2022	Utfall 2023
Betal dagar till regionen	0	0	194	0
Äldreomsorg				
Antal platser särskilt boende, vid bokslutsdatum	72	74	74	78
Belagda platser särskilt boende, vid bokslutsdatum	65	67	74	74
Nyttjandegrad särskilt boende, vid bokslutsdatum	90 %	91 %	100 %	95 %
Nettokostnad per plats särskilt boende, tkr/plats	597	567	560	581
Antal korttidsplatser	5	5	5	10
Antal hemtjänsttimmar, vid bokslutsdatum	40 818	Ingen uppgift	40 629	36 407
Antal personer med beviljad hemtjänst, genomsnitt under året	200	Ingen uppgift	229	228
Antal inskrivna i hemsjukvården, vid bokslutsdatum	166	156	165	156
Individ och familjeomsorg	2 020	2 021	2 022	2 023
Institutionsvård, barn och unga, tkr	2 066	2 156	2 661	4 818
Familjehem, barn och unga, tkr	2 451	517	1 293	307
Institutionsvård, vuxna missbrukare, tkr	5 184	896	750	2 117
Ekonomiskt bistånd, tkr	13 017	9 287	9 418	7 496
Enhet för stöd och service				
Antal vuxna med boendebeslut egen regi, genomsnitt	16	15	14	12
Nettokostnad per plats, tkr/plats	370	402	458	546
Antal placeringar externt**, genomsnitt	7	7	5	4
Nettokostnad per extern plats, tkr/plats	1 105	1 255	1 312	1 635

Investeringsredovisning

Storlek på grundram, tkr

880

Tabell över investeringar inom grundram

Investering	Verksamhetsområde	Status	Ack utfall, tkr	Budget, tkr
Framtidens vårdinformationsmiljö	Övergripande	Pågående	1 615	3 180
Nyckelfri hemtjänst	Hemtjänsten	Klar	473	600
Demenscentrum Håvesten*	Äldreomsorgen	Klar	671	382
Totalt			2 759	4 162

*Avser omstruktureringen av äldreomsorgen där del av investering finansieras med medel från kommundelegationen.

Förväntad utveckling

Socialnämnden står inför fortsatt stora utmaningar.

Ny socialtjänstlag från och med 1 juli 2025 och den omställning som socialtjänsten står inför.

Äldreomsorgslag

En stor osäkerhet över vilka statsbidrag som kommer att kunna nyttjas i framtiden då detta är okänt såväl vad detta gäller riktade som generella statsbidrag.

Konsekvenserna av nytt arbetstidsavtal (11 timmars dygnsvila).

Införandet av Heltidsresan.

Den demografiska utvecklingen.

Ovanstående förändringar som sektorn står inför kommer att kräva ökade resurser detta i kombination med ett potentiellt intäktsbortfall gör framtiden mycket oviss.

Slutsats

Slutsats och åtgärdsplan

Socialnämnden och samtliga verksamhetsområden däri har arbetat så effektivt som möjligt och försökt hålla ner kostnaderna där det har gått.

Det har inte funnits någon buffert för oförutsedda utgifter.

Statsbidrag har använts där det har varit möjligt motsvarande 15 000 tkr. Två stora statsbidrag ett från Kommun delegationen och ett från Socialstyrelsen (att säkerställa en god vård och omsorg för äldre) uppgår till hälften av den totala statsbidragssumman.

Utan dessa statsbidrag skulle socialnämnden ha redovisat ett negativt resultat vid årsredovisning med motsvarande - 10 500 tkr.

Digitalt planeringssystem och Mobil omsorg införs i hemtjänsten vilket effektiviserar arbetet med planering och verkställandet av beslutade insatser.

En genomlysning av äldreomsorgen från inkommen ansökan, till beslut och val av insats har genomförts i samverkan med Dals-Eds kommun på tjänstemannanivå och Ensolution har genomfört en genomlysning av kostnad per brukare.

Riktlinjer för gemensam biståndsbedömning (SoL) och likvärdig delegationsordning samt gemensam hantering av biståndsbedömning i samverkan med övriga Dalslandskommuner behöver utredas vidare och beslutas.

Antal särskilda boenden i kommunen behöver beslutas.

Hur många timmar man har hemtjänst innan man flyttar till ett särskilt boende behöver utredas vidare och beslutas.

Strategiska vägval och politiska beslut är nödvändiga för att verksamheterna ska kunna effektiveras mera än i dagsläget.

Utbildningsnämnden

Verksamhetsbeskrivning

Sektorn bedriver dessa verksamheter:

- Förskola 1–5 år (4 enheter)
- Förskoleklass (3 enheter)
- Grundskola (5 enheter)
- Fritidshem (4 enheter)
- Anpassad grundskola (en enhet)
- Vuxenutbildning
- Musikskola

Därutöver har sektorn ansvar för att bedriva tillsyn av fristående enheter i kommunen som fått tillstånd av nämnden att bedriva verksamhet (två förskolor och en pedagogisk omsorg)

Händelser av väsentlig betydelse

Viktiga händelser under året:

- Första året av ett treårigt projekt tillsammans med Skolverket benämnt "Samverkan för bästa skola" i syfte att skapa bättre förutsättningar för våra enheter att nå högre måluppfyllelse. Inom projektet tas åtgärdsplaner fram både på enhets- och huvudmannanivå. Mittuniversitetet bistår med insatser framåt baserat på innehållet i åtgärdsplanerna.
- Utveckla och fördjupa analysarbetet av enheternas kunskapsmässiga resultat och inköp av ny version av Stratsysmodul för att dokumentera arbetet
- Ansökan om medel till projektet Backa Barnet har beviljats och Färgelanda är en av fem Dalslandskommuner som ingår. Projektet är ett samarbete med utbildningssektorer, socialtjänst och VGR i syfte att sätta in tidiga insatser i familjer för att öka förutsättningarna att elever fullföljer sina studier och får framtidstro.
- Besvarande av föreläggande från Skolinspektionen - granskning på huvudmannanivå av grundskola - och ärendet har avslutats.
- Minskad omfattning av musikskola samt att fritidsgård inte startas på grund av det ekonomiska läget
- Stigens förskola stängdes och barn och personal flyttades över till annan enhet. Orsaken var få barn och dålig arbetsmiljö på grund av lokalerna.
- Intensivt arbete tillsammans med konsultbolaget Norem för att genomlysna olika förslag för att effektivisera lokalutnyttjandet inom sektorn
- Förändringar inom ledningsgruppen när det gäller rektorsuppdrag samt ny utbildningschef från augusti

Resultaträkning

Belopp i tkr	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget
Intäkter	21 429	23 295	17 490	5 805
Kommunbidrag	174 464	184 491	184 491	0
Summa intäkter	195 893	207 786	201 981	5 805
Personalkostnader	-106 226	-114 102	-101 870	-12 232
Övriga kostnader	-91 847	-93 635	-100 080	6 445
Kapitalkostnader	-50	-39	-30	-9
Summa kostnader	-198 123	-207 776	-201 980	-5 796
Periodens resultat	-2 230	10	1	9

Utfall per verksamhetsområde

Verksamhetsområde. Belopp i tkr	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget
Nämndsverksamhet	303	457	305	-152
Musikskola	1 438	849	1 832	983
Fritidsgård		0	600	600
Förskola	34 842	38 741	41 042	2 301
Grundskola inkl. fritids, anpassad grundskola och förskoleklass	93 527	101 067	94 610	-6 456
Gymnasie- och anpassa gymnasieskola	33 978	35 691	34 457	-1 234
Vuxenutbildning	1 493	3 117	4 047	930
Förvaltningsledning	11 915	4 560	7 599	3 038
Totalt	177 453	184 482	184 492	9

Analys av utfall per verksamhetsområde

Nämnd

- Fler möten har genomförts än inledande planering, vilket medför högre kostnad. Dessutom varierar kostnaden per möte beroende på antal deltagare och storleken av förlorad arbetsförtjänst

Musikskola

- Vakanser har inte tillsatts vilket innebär att det endast återstår en tjänst om 60%. Detta har inneburit att tilldelad budget inte tagits i anspråk.

Fritidsgård

- Fritidsgården har inte startats på grund av det ekonomiska läget. Detta har inneburit att tilldelad budget inte tagits i anspråk.

Förskola

- Kostnaderna för förskola styrs till största delen av volymer eftersom ersättning utgår per inskrivet barn. Storleken på ersättningen varierar beroende på barnets ålder.
- I redovisningen ingår både kommunal egen verksamhet och köpt verksamhet, det vill säga verksamheter där vårdnadshavare väljer annan huvudman. Skollagen ger vårdnadshavare

långtgående möjligheter att välja placering för sitt barn och hemkommunen är då skyldig att betala ersättning till vald huvudman.

- Resultat beror på personalkostnader då bemanning måste finnas 12 timmar per dag och vissa enheter haft få barn under perioder. Förskolorna ser ökat behov av resurspersonal för barn med stora behov.
- Viss eftersläpning att anpassa personalorganisationen till antalet barn. Under hösten förberedes stängning av en avdelning vid Månvägens förskola på grund av minskat antal barn. Så vid årsskiftet var antalet avdelningar 3 istället för 4.

Grundskola, förskoleklass, fritidshem och anpassad grundskola

- Kostnaderna för grundskola, förskoleklass, fritidshem och anpassad grundskola styrs till största delen av volymer eftersom ersättning utgår per inskriven elev. Storleken på ersättningen varierar beroende på elevens ålder.
- Kostnaden för elever i anpassad grundskola är väsentligt högre än i grundskola eftersom personaltätheten är mycket högre i denna verksamhet för att möta elevernas olika behov.
- I redovisningen ingår både kommunal egen verksamhet och köpt verksamhet, det vill säga verksamheter där vårdnadshavare väljer annan huvudman. Skollagen ger vårdnadshavare långtgående möjligheter att välja skolplacering för sitt barn och hemkommunen är då skyldig att betala ersättning till vald huvudman.
- Under året har några placeringar hos annan huvudman avslutats, där månadskostnaden varit högre än normalt och där vi kunnat erbjuda en motsvarande verksamhet i egen regi. Eleverna behöver då inte få så långa resor.
- Små klasser innebär svårigheter att få en budget i balans. Utöver pedagoger behöver även resurspersoner finnas i verksamheterna. Elevpengen räcker inte till detta när elevvolymerna är för små.
- Vid vissa enheter ger inte lokalerna möjligheter att ha B-form eftersom de inte har plats för alla elever om två årskurser slås ihop.
- Ökat behov hos elever att få tillgång till särskild undervisningsgrupp, det vill säga undervisning med pedagog och ca 3-5 elever. Enheternas resurser räcker inte till för att finansiera detta.
- Ökade kostnader för vikarier eftersom det måste tillsättas vikarier på små enheter för att det inte finns personal att flytta vid frånvaro
- Utflyttning av elever medför lägre intäkt, men det tar tid att ställa om personalstyrkan
- Inflyttning av elever från andra kommuner under året med omfattande stödbehov
- Behov av att utveckla rutiner för extra ekonomiska resurser till barn och elever med stora behov. Enheter kan behöva anställa resurspersoner för att möta elevernas behov av stöd, men saknar resurser för detta.

Gymnasiet

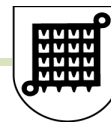
- Kostnaden för gymnasiet är beroende av volymer och val av program. Denna post är därför svårt att förutse. Fler elever som inte är behöriga innebär ökad kostnad eftersom de behöver inleda sina studier inom IM-programmet. Studietiden blir därför längre.
- Högskoleförberedande program har generellt en lägre kostnad än yrkesprogram.
- Inför höstterminen var det 14 elever som inte var behöriga utan fick börja på IM-programmet. Detta är en hög procentuell andel av årskurs 9. Totalt har kommunen 21 elever som går på IM-programmet.

Vuxenutbildningen

- Vuxenutbildningen har en flexibel verksamhet där efterfrågan ska styra utbudet i stora drag. Statsbidrag finns att söka och verksamheten har fått flera ansökningar beviljade vilket innebär att finansieringen till största del sker med hjälp av externa medel.

Förvaltningsledning

Budgeterad kostnad för förvaltningsledning var högre än utfall. Orsaken till detta är dels personalkostnad, beroende på vakanser och sjukskrivningar, och dels lägre övriga kostnader.

Volym- och nyckeltal

Volym- och nyckeltalsredovisning

Verksamhet	2020	2021	2022	Utfall 2023
Antal barn				
Förskolor	283	311	255	255
Pedagogisk omsorg	9	9	5	8
Summa	292	320	260	263
Antal elever				
Grundskolor	746	719	633	630
Anpassad grundskola	12	9	13	10
Summa	758	728	646	640
Antal elever				
Gymnasiet	254	222	221	207
Anpassat gymnasie	1	1	6	8
Summa	255	223	227	215
Antal kursdeltagare				
Vuxenutbildning	196	209	185	186
varav Sfi	43	35	32	29

Volym/nyckeltal som sektorn vill rikta uppmärksamhet på

Verksamhet	2020	2021	2022	Utfall 2023
Grundskola:				
Meritvärde år 9	216	198	213	204
Resultat i nationella prov år 3 (%)				
Svenska			59	70
Matematik			59	47
Resultat i nationella prov år 6 (%)				
Svenska	85	87	70	77
Matematik	82	82	72	70
Engelska	82	87	80	85
Resultat i nationella prov år 9 (%):				
Svenska	N/A	N/A	88	90
Matematik	N/A	N/A	78	82
Engelska	N/A	N/A	88	78
Gymnasieskola:				
Gymnasiebehörighet % (yrkesprogram)	87	87	90	76
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 3 år, hemkommun, andel %	65	72	68	66
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	69	74	80	72
Alla kommuner	78	78	79	80

Gymnasiebehörigheten har gått ner från 90% till 76% vilket är mycket negativt. Åtgärder måste sättas in tidigt för att nå önskat resultat. Rektor bedömer att nuvarande årskurs 9 kommer att vara tillbaka på tidigare nivåer. Så frågan är om detta var en tillfällig nedgång eller om det är en trend. Resultaten för år 7 och 8 måste följas noga för att den tidigare positiva trenden ska kvarstå. Arbete med överlämningar mellan skolorna behöver utvecklas för att följa eleverna över tid.

Resultatet i år 3 i matematik har försämrats avsevärt. Detta är ett av de definierade områdena som Skolverket ska hjälpa till med inom projektet Samverkan för bästa skola.

Investeringsredovisning

Storlek på grundram, tkr

Tabell över investeringar inom grundram

Investering	Verksamhetsområde	Status	Ack utfall, t kr	Budget, tkr
IKT-plan	Grundskola	Klar	469	470
Reinvesteringar	Utbildningssektorn	Klar	501	800
Totalt			970	1 270

Förväntad utveckling

Utveckling

Förstärkning sker när det gäller skolutvecklingsfrågor och skolutvecklare är anställd (delfinansiering av lönekostnad från Skolverket) från och med mars 2024 i syfte att tillsammans med kvalitetschef arbeta mer intensivt med Samverkan för bästa skola och analys kring våra resultat samt beslut om åtgärder tillsammans med rektorerna och personal. Statistiken från höstterminen 2023 visar stora behov av att göra djupare analyser för att få samsyn i vilka åtgärder som behövs för att öka elevernas måluppfyllelse. Vi har en stor andel av våra elever som inte når upp till godkända resultat redan i tidig ålder och i förlängningen kan det innebära att de inte blir behöriga till gymnasiet.

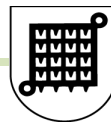
Gemensamma insatser måste göras för att få ökad måluppfyllelse och godkända betyg i våra verksamheter.

Lokaler och organisation

Våra lokaler är generellt i stort behov av renovering på grund av eftersatt underhåll. Under januari har halva Höjdens förskola fått stänga på grund av bristfälliga lokaler. Sektorn är i behov av lämpliga ersättningslokaler. Valboskolans idrottshall är tillfälligt stängd på grund av omfattande vattenskada eftersom taket läcker.

Befolkningsprognosen visar på minskat antal barn och elever framåt och detta i kombination med undermåliga lokaler kräver långsiktiga beslut om framtida organisation och lokalutnyttjande. Antalet elever i våra klasser är i F-6 lägre än genomsnittet och det ekonomiska läget innebär att effektiviseringar och besparingar måste göras för att få en budget i balans. Där det är möjligt sker undervisningen i form av B-form, vilket innebär att en klass består av elever från två årskurser.

Samtidigt ser vi fler och fler elever som är i behov av olika stödinsatser för att ha förutsättningar att nå målen. Inom vissa områden har vi svårt att rekrytera och behålla personal med rätt

kompetens. Fortsatt arbete måste ske vad gäller arbetsmiljö och arbetssituation för personalen inklusive rektorerna.

Lär miljöerna, både inomhus och utomhus, behöver utvecklas för att stimulera eleverna i sitt lärande.

Ekonomi

Under 2023 gjordes ett marginellt överskott, men under 2024 minskas ramen med ca 11 miljoner kronor. Organisationen under vårterminen är svår att påverka - förändringar kan genomföras tidigast inför höstterminen 2024 då ny organisation ska beslutas.

Nuvarande resursfördelningsmodell behöver ses över för att säkerställa att resurser fördelas utifrån behov och förutsättningar. Rutiner för att fördela extra resurser inom kommunal verksamhet för barn och elever med omfattande stödbehov behöver förtydligas. Regler och rutiner för detta finns för de fristående enheterna i form av tilläggsbelopp, eftersom detta är ett krav i skollagen.

Slutsats

Slutsats och åtgärdsplan

Lokaler

Fortsatt arbete sker i nämnden för att fatta strategiskt viktiga beslut om vilka lokaler som ska nyttjas av sektorn på kort och lång sikt. Lokalkostnaderna påverkar kommunens totala ekonomi och eftersom renoveringsbehoven är omfattande krävs en hållbar strategi över tid för att få en väl fungerande verksamhet i ändamålsenliga och trygga lokaler till en så låg kostnad som möjligt.

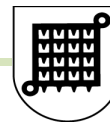
Organisation

Fortsatt arbete i nämnden för att fatta strategiskt viktiga beslut om hur organisationen ska se ut framåt och hur många enheter som ska finnas i kommunen. Klasserna och organisation måste optimeras utifrån tilldelad budget.

Antalet enheter påverkar även chefstätheten. I dagsläget har merparten av rektorerna ansvar för flera enheter vilket innebär en hög arbetsbelastning.

Personal

Vissa personalkategorier är svåra att rekrytera och behålla. Detta innebär att undervisningen riskerar att inte hålla rätt kvalitet. Omsättningen av personal blir hög och eleverna får inte någon kontinuitet i undervisningen.

Valbohem AB

Verksamhet Valbohem AB

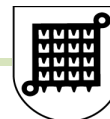
Valbohem AB har till uppgift att förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta fastigheter och inom ramen för den kommunala kompetensen främja bostadsförsörjningen inom kommunen. Visionen är att Valbohem AB ska vara den attraktiva hyresvärden som utvecklar framtidens boenden.

Resultaträkning Valbohem AB

Belopp i tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Intäkter	40 956	44 887
Kostnader	-34 936	-40 383
Avskrivningar	-5 839	-6 162
Rörelseresultat	181	-1 658
Finansiella poster	-1 271	-1 927
Bokslutsdispositioner och Skatt	956	1 529
Periodens resultat	-134	-2 055

Balansräkning Valbohem AB

Belopp i tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Anläggningstillgångar	188 592	195 117
Omsättningstillgångar	24 646	12 653
Summa Tillgångar	213 238	207 770
Eget kapital	14 437	10 852
Långfristiga skulder	130 412	136 399
Kortfristiga skulder	68 389	60 519
Summa eget kapital och skulder	213 238	207 770

Färgelanda Vatten AB

Verksamhet Färgelanda Vatten AB

Färgelanda Vatten AB är huvudman för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunen, vilket omfattar att producera och distribuera vatten av god kvalitet samt rena avloppsvatten och därmed förenliga verksamheter. Bolaget äger samtliga VA anläggningar i Färgelanda kommun. Färgelanda Vatten AB har inga anställda utan den dagliga driften och annan förenlig verksamhet sköts av det gemensamma bolaget, Västvatten AB, som svarar för driften av VA-anläggningarna i Färgelanda, Munkedal, Sotenäs och Uddevalla kommun. Färgelanda Vatten AB äger 7 % av det gemensamma bolaget Västvatten AB.

Resultaträkning Färgelanda Vatten AB

Belopp i tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Intäkter	15 824	17 026
Kostnader	-13 430	-13 648
Avskrivningar	-1 988	-2 339
Rörelseresultat	406	1 039
Finansiella poster	-406	-1 039
Periodens resultat	0	0

Balansräkning Färgelanda Vatten AB

Belopp i tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Anläggningstillgångar	53 059	57 804
Omsättningstillgångar	2 220	5 644
Summa Tillgångar	55 279	63 448
Eget kapital	2 500	2 500
Långfristiga skulder	46 157	52 208
Kortfristiga skulder	6 622	8 740
Summa eget kapital och skulder	55 279	63 448

Redovisningsprinciper

Allmänt

Årsredovisningens utformning följer god redovisningssed samt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). God redovisningssed inom den kommunala sfären utarbetas bl.a. av Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder som har använts i den senaste årsredovisningen har även använts i denna rapport.

Sammanställd

redovisning

Den kommunala koncernen består av kommunen och bolagen Valbohem AB (org.nr. 556527-9485), Färgelanda Vatten AB (556901-9630) som ägs till 100 % av kommunen. Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att dotterbolagens aktiekapital elimineras mot kommunens aktieinnehav i bolagen. I övrigt görs elimineringar för interna mellanhavanden inom koncernen.

Skatteintäkter

Prognosen för den kollektiva slutavräkningen av kommunalskatt för redovisningsåret följer RKR:s rekommendation.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet utgörs av anskaffningsutgiften minskad med eventuella investeringsinkomster. Avskrivningar görs linjärt under investeringens bedömda ekonomiska livslängd. Nedskrivning av anläggningstillgång sker vid behov när värdet varaktigt gått ner. Pågående investeringar beläggs inte med någon internränta. De avskrivningstider som tillämpas är enligt den vägledning som finns från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Komponentavskrivning

RKR:s rekommendation ställer krav på en avskrivningsmetod som syftar till att dela upp anläggningstillgångar i komponenter, som har olika nyttjandeperioder och utgör ett väsentligt värde. Komponenterna ska redovisas och skrivas av som separata enheter.

Från och med 2014 års investeringar tillämpas metoden med komponentavskrivning. Anläggningstillgångar anskaffade före 2014 har inte delats upp i komponenter, då återstående nyttjandeperiod på dessa anläggningars komponenter bedöms att inte utgöra ett väsentligt värde.

Kommunen tillämpar i allt väsentligt RKR:s rekommendation om sammanställd redovisning dock görs ingen anpassning av de kommunala bolagens avskrivningsprinciper till kommunens. Detta gäller framför allt Valbohem AB som redovisar enligt K2 där komponentavskrivning inte tillämpas.

Förråd, lager mm

Kommunen tillämpar i allt väsentligt RKR:s rekommendation R19. Posten avser ett överlager och består av diesel. Värderingsprincipen bestämd mängd och fast värde har använts.

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

Pensionsskuld

Pensionsskulden redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Detta innebär att pensioner intjänade före 1998 redovisas inom linjen som ansvarsförbindelse medan pensioner intjänade från 1998 redovisas i resultaträkningen som en kostnad och den del som avser framtida utbetalningar redovisas under avsättningar i balansräkningen.

Leasing

Kommunen tillämpar RKR:s rekommendation för klassificering av operationell respektive finansiell leasing.

Begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav.

Ansvarsförbindelser

Förpliktelser i form av pensionsåtaganden, borgensåtaganden och dylikt. Om förpliktelsen måste infrias belastas resultatet.

Avskrivningar

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångars värde. En i förväg bestämd procentsats av anläggningstillgångens anskaffningsvärde redovisas som kostnad under året.

Balanskrav

I kommunallagen finns fastställda krav om att kommunens intäkter skall överstiga kostnaderna. Fr.o.m. 1 december 2004 gäller att ett negativt resultat skall regleras inom 3 år och gäller fr.o.m. 2005 års resultat.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid bokslutsdagen. I balansräkningen framgår vilka tillgångar som finns och hur dessa finansierats i form av skulder och eget kapital.

Driftredovisning

Visar verksamheternas resursförbrukning och avvikelser i förhållande till budget.

Eget kapital

Är skillnaden mellan tillgångar och skulder. Utgör den del av de samlade tillgångarna som finansierats av egna medel. Förändringen av det egna kapitalet påverkas främst av årets resultat.

Finansnetto

Utgör skillnaden mellan ränteintäkter och räntekostnader.

Investeringsredovisning

Avser kommunens anskaffningar av anläggningstillgångar i form av t.ex. fastigheter, maskiner och inventarier.

Kassaflödesanalys

Visar hur verksamheten har finansierats och hur kapitalet har använts under räkenskapsåret. Kassaflödesanalysen visar hur likvida medel har förändrats under året.

Kommunbidrag

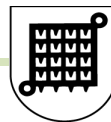
Till nämnd och sektorer tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.

Kortfristiga fordringar och skulder

Avser fordringar och skulder som har förfallodag mindre än ett år efter bokslutsdagen.

Likvida medel

Kassa- och bankmedel som utgör kommunens betalningsberedskap på kort sikt.

Likviditet

Visar omsättningstillgångar (exkl. lager) samt beviljad kredit i räkning i förhållande till de kortfristiga skulderna.

Långfristiga fordringar och skulder

Avser fordringar och skulder som har förfallodag senare än ett år efter bokslutsdagen.

Nettoinvesteringar

Bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter till den redovisningsperiod de uppstår.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Visar kommunens finansiella styrka.

Självfinansieringsgrad

Kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar.

Soliditet

Eget kapital dividerat med totalt kapital uttryckt i procent. Visar långsiktig betalningsförmåga.

Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser

Eget kapital samt pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelse (dvs. utanför balansräkningen) dividerat med totalt kapital uttryckt i procent.

Utdebitering

Anger hur stor del per intjänade hundra kronor som betalas i kommunalskatt